

# KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

A B C

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego red. Roman Fengler, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska  
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 349 P

Poznań, środa dnia 2 sierpnia 1933

Rok XXVIII

Poznań, 1 sierpnia.

## Na marginesie ostatniego strajku

Strajk tramwajarzy w Poznaniu nasyła szereg refleksyj natury ogólniejszej, boć nie zatarg zarobkowy, jaki wybuchnął w P. K. E. nadał całej sprawie taki rozgłos i nie on wywołał niebawem roznamietnienie polityczne w tutejszej prasie „sanacyjnej“.

Było rzeczą jasną od samego początku, a niedwuznaczne stanowisko poznańskich pism „sanacyjnych“ wyraźnie to stwierdzało, że tło zatargu było znacznie głębsze i szersze, a cel znacznie odleglejszy od doraźnego załatwienia zawodowych interesów tramwajarzy.

Nie można zapominać, że miejscowa „sanacja“ rozpoczęła już gorączkowe przygotowania do wyborów do poznańskiej rady miejskiej, które mają się odbyć jesienią tego roku. Niewątpliwie więc będziemy świadkami dalszych jeszcze tego rodzaju posunięć, jakie zainaugurowano na terenie P. K. E. Czynniki narodowe powinny być na to przygotowane i nie dawać się zaskakiwać wypadkami i posunięciami, obmyślanymi za kulisami. Prawdopodobnie również poza Poznaniem odbywać się będą podobne manewry przedwyborcze.

Ze strony obozu „sanacyjnego“ można przecież w tych manewrach oczekiwać wiele, bardzo wiele. Znamy wszyscy „udoskonalony“ pomajowy system wyborczy. Ale przyznajemy się, nie spodziewaliśmy się, że dla realizacji swoich postulatów politycznych pewne radykalne czynniki „sanacyjne“ sięgać będą aż do broni strajkowej. Przecięż obecna polityka oficjalna jest wybitnie antystrajkowa, władze robią bardzo wiele, aby do strajków nie dochodziło, prasa zmuszona jest wyrażać się o strajkach i o ich przebiegu z największą oględnością. Aż tu naraz strajk i to pod wyraźną egidą pewnych czynników „sanacyjnych“, które w prasie wprost entuzjastycznie się wybuchem zatargu w P. K. E. i wręcz zachęcały tramwajarzy do trwania w oporze.

Jak pogodzić te dwa stanowiska? Czyżby w poglądzie na sprawy strajkowe istniały również dwie miary, dwie oceny i dwie sprawiedliwości, zależnie od tego przeciw komu strajk się zwraca? Czy też stanowisko w tej materji wogóle nie jest uzgodnione i pewne czynniki robią strajki na własną rękę? Ale w takim razie, co sądzić o zwartości obozu „sanacyjnego“? I czy można od niego oczekiwać konsolidacji społeczeństwa, skoro czynniki i metody radykalne biorą tam co chwila górę?

Lecz cóż tu mówić o czynnikach radykalnych w „sanacji“, skoro metody strajkowe pochwalał, reklamował i deklamował się niemi nie kto inny tylko konserwatywny „Dziennik Poznański“, mający reprezentować interesy posiadzcicieli ziemskich. „Sanacyjny“ konserwatyzm daje ciągle dowody wyrzekania się własnych zasad programowych, jest wyrazem najokropniejszego oportunistu, bo ideowego. Ale, aby z

## Możliwość interwencji dyplomatycznej mocarstw w obronie Austrii

Wykrętna odpowiedź niemieckiego towarzystwa radjowego

Wiedeń, 1. 8. (PAT). Prasa wiedeńska przypuszcza możliwość interwencji jednego z mocarstw w Berlinie z powodu naruszenia suwerenności Austrii przez niemieckie aparaty lotnicze. „Neues Wiener Tageblatt“ wywodzi, że nieustanne próby niemieckie, naruszające prawo międzynarodowe wywołały zaniepokojenie w różnych stolicach Europy. Nie jest wykluczone, że jedno z mocarstw zdecyduje się do poczynienia z tego powodu odpowiednich przedstawień w Berlinie.

Austrjaccy przedstawiciele dyplomatyczni otrzymali od rządu wiedeńskiego wyczerpujące informacje, wobec czego będą w stanie dostarczyć każdej chwili materiału potrzebnego do interwencji dyplomatycznej.

Wiedeń, 1. 8. (PAT). Dzienniki tutejsze donoszą, że wiedeńskie towarzystwo radjowe otrzymało od niemieckiego towarzystwa radjowego odpowiedź na swój protest przeciwko propagandzie radjowej niemieckiej, skierowanej przeciwko Austrii. W odpowiedzi tej towarzystwo radjowe przyrzeka, że „w odpowiednim czasie wróci do tej sprawy“. Z powodu tej wykrętniej odpowiedzi radjo wiedeń-

skie zwróciło się ponownie do światowego związku radjowego z żądaniem zwołania nadzwyczajnego zebrania związku. Zarząd związku światowego

rozstał do swych członków okólnik, wzywający do poczynienia propozycji co do terminu odbycia nadzwyczajnej sesji.

## Lotnicy angielscy zbombardowali wieś indyjską

Londyn, 1. 8. (Tel. wł.) Agencja Reutersa donosi z Simla:

Dziś rano lotnicy angielscy zbombardowali wieś Kotkai, położoną na obszarach, zajętych przez szczerp Bajauri na granicy północno-zachodniej Indji. To zarządzenie karne powtórzone zostanie dziś wieczorem.

Władze angielskie zażądały swego

czasu wydania przez szczerp Bajauri trzech agitatorów, którzy przez swą zbrodniczą agitację doprowadzili do krwawych rozruchów. Gdy szczerp ten zignorował żądanie angielskie, lotnicy wojsk kolonialnych z pomocą rozrzuconych ulotek zawiadomili go o akcji karnej, którą dziś wykonano.

## Marsz protestacyjny Gandhiego

Aresztowanie mahatmy i wszystkich uczestników marszu

Londyn, 1. 8. (PAT). Gandhi rozpoczął dziś nowy marsz protestacyjny na czele 32 zwolenników w celu propagowania indywidualnego nieposłuszeństwa cywilnego. Marsz ten odby-

wał się na przestrzeni 40 mil w drodze z Ahmedabadu do Ras.

Ludność miast i wsi będzie po drodze wzywana przez Gandhiego i jego uczniów do przyłączenia się do pochodu. Gandhi liczy się z ewentualnością aresztowania go przez władze angielskie, to też zapowiedział, aby w razie aresztowania nie przerywano marszu, dopóki chociażby jeden maszerujący pozostanie na wolności.

Gandhiemu w pochodzie tym towarzyszyć ma jego żona. Wśród uczestników marszu jest 15 kobiet.

Ahmedabad, 1. 8. (PAT.) Władze angielskie aresztowały Gandhiego i jego żonę.

Londyn, 1. 8. (PAT.) Sekretarz Gandhiego i 32 członków szkoły Gandhiego zostało sprowadzonych wraz z Gandhim i jego żoną do więzienia Sabarmati w Ahmedabad.

Londyn, 1. 8. (Tel. wł.) Gandhi oraz jego zwolennicy po otrzymaniu wiadomości o aresztowaniu odmówili dłuższą modlitwę, poczem odśpiewali wspólnie pieśń religijną.

W międzyczasie, wobec groźnej postawy tłumu, policja zamknęła wszystkie sąsiednie ulice.

## Sprawa brzeska przed Sądem Najwyższym

Warszawa, 1. 8. (Tel. wł.) Sprawa brzeska będzie rozpatrywana przez Sąd Najwyższy w końcu sierpnia albo w początkach września. W ten sposób bieg sprawy brzeskiej został przyspieszony. (w)

## Min. Beck w Gdyni

Gdynia, 1. 8. (PAT.) Dziś przybył samolotem do Gdyni p. min. spraw zagr. Józef Beck.

## Lot kpt. Skarżyńskiego

Paryż, 1. 8. (PAT.) Komendant lotniska w Saint Ingbert pod Boulogne sur Mer potwierdził wiadomość, że kpt. Skarżyński wystartował wczoraj rano do Polski.

Kpt. Skarżyński postanowił nie lecieć bezpośrednio, lecz etapami, aby nie forsować samolotu. Rozkład etapów jest tak przewidziany, że kpt. Skarżyński przybędzie do Warszawy na oznaczoną godzinę.

## Strajk marynarzy w Gdyni

Możliwość strajku generalnego w całej flocie handlowej

Gdynia, 1. 8. (Tel. wł.) Solidaryzując się z marynarzami statku „Kraków“, którzy wczoraj zastrajkowali, porzucili dzisiaj pracę załogi statków polskich „Poznań“, „Lublin“ i „Warszawa“, znajdujące się w Gdańsku, a w Gdyni zastrajkowała dzisiaj załoga statku „Chorzów“.

Związek Armatorów Polskich, który należy uosobić z rządem, będącym prawie wyłącznym właścicielem całej polskiej floty handlowej, planuje ostre represje, przede wszystkim zwolnienie z posad strajkujących i zastąpienie ich

lamistrajkami z Z. Z. Z.

Dyrektor Urzędu Morskiego zaprosił dzisiaj na godz. 14 na konferencję przedstawicieli Zw. Armatorów i Zw. Transportowców, reprezentującego znaczną większość marynarzy, zatrudnionych na polskich statkach. Zw. Transportowców, jeżeli nie uzyska od Zw. Armatorów cofnięcia ograniczenia załogi na statku „Kraków“, co sprzeciwia się umowie zbiorowej z r. 1930, zamierza proklamować w całej flocie handlowej strajk generalny. S. B.

## Hiszpanja na wulkanie

Madryt, 1. 8. (PAT). Walki partyjne na całym terytorjum Hiszpanji stają się coraz ostrzejsze. W Madrycie grupa robotników radykalno-lewicowych zniszczyła lokal stronnictwa katolickiego. W Vigo znalazła poli-

cja olbrzymi skład pistoletów, bawelny strzelniczej i innych składników do przyrządzania bomb. Z prowincji informują, że prawie każde zgromadzenie polityczne kończy się bójką i interwencją władz politycznych.

nienawiści do obozu narodowego pochwałać w danym wypadku metodę strajkową, to już nie jest oportunizm, ale dowód zupełnego zamroczenia umysłowego.

Stanowisko redakcji „Dziennika Poznańskiego“ w sprawie strajku w P. K. E. należy w każdym razie przyswożyć i zapamiętać. Będzie zapewne aż nadto sposobności, aby je przypomnieć. Ciekawi jesteśmy, jaka byłaby pozycja moralna redakcji „Dziennika Poznańskiego“, gdyby jej dziś przyszło bronić ziemianstwa przed strajkami rolnymi. Czy przypuszcza, że robotnicy rolni będą wówczas tak naiwni i nie przypomną pochwał, jakich redakcja „Dziennika Poznańskiego“ udzieliła strajkowi na innym terenie?

Ocenę zachowania się redakcji

„Dziennika Poznańskiego“ w tej sprawie pozostawiamy jego czytelnikom, zaznaczając tylko w imię dobra publicznego, że i w tych dziedzinach nie wolno mieć podwójnej moralności i wykpiwać się podwójnym stanowiskiem. Nie tak nie zachwaszcza życia publicznego, jak dwulicowość i cynizm. Dlatego też wszelkie tego rodzaju objawy piętnować i tępić będziemy bezwzględnie.

Strajk jest bronią bardzo niebezpieczną, bo zaraźliwą, obosieczną, zdolną „wyzwalać żywioły“. Jest to broń niezadowolonych. Zadowoleni powinni się jej bać, jak ognia, i nie stosować jej za żadną cenę. Jeżeli to czynią, dają dowód, że są nie tylko szkodnikami, ale ludźmi niesłuchanymi lekkomyślnymi. No, ale to już nie jest nasze zmartwienie.

## „Neofaszizm” francuski i jego widoki

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Paryż, 30 lipca.

W rozbitym obozie socjalistycznym toczą się zacięte spory. Polemika między „czystymi” a „odstępcami” marksizmu zaostrza się z dnia na dzień. Przenosi się ona zresztą i do innych stronnictw. Potrzeba bowiem zmiany, potrzeba reformy i odrodzenia starych instytucji daje się coraz bardziej odczuć, zwłaszcza wobec triumfującego faszystwu i jego germańskiej reprodukcji: hitleryzmu.

Ale oto kilka zaledwie tygodni dzieli nas od sławnej schizmy moralnej w łonie francuskiego socjalizmu, a już w szeregach odstępców dają się wyczuć dosyć znamienne wahania. Zarówno p. Renaudel, jak i pp. Déat, Montignon i Marquet, prerażeni mianem neofaszystów, jakim ich ze wszech stron bombardowano po ostatnim kongresie, starali się na wszelkie sposoby wytłumaczyć, że nie należy ich posądzać o podobnego rodzaju herezję; że ich teorie zostały źle zrozumiane; że wreszcie pojęcia autoritetu oraz porządku, o jakim marzą, są specyficznie socjalistyczne.

Niedość na tem. Francuscy „reformiści” z jednej strony wypierają się przestarzałych pojęć II-ej Międzynarodówki, ale pomimo tego — za wyjątkiem p. Marquéta i jego współziomków z departamentu Gironde — nie składają mandatów i partii nie porzucają. Poza tem zaś wiele mówią o autorytecie i silnej władzy, ale zgola nie precyzują swego programu politycznego. Przykład faszystwu rzymskiego i berlińskiego widocznie ich interesuje, ale równocześnie i odstrasza.

Nie posiadając zdefiniowanego programu, nie posiadając ideału, nie mogą oni elektryzować mas i pociągać ich swoją doktryną, której nie mają. Słusznie też były premier Tardieu, mówiąc o „faszystach francuskich”, podkreśla, że brakuje im oryginalnej doktryny, dostosowanej do potrzeb narodowych. Faktem natomiast jest, iż państwo jest słabe, a parlamentaryzm powinien być odrodzony. Zagadnienie to istnieje, ale musi ono znaleźć rozwiązanie o charakterze francuskim.

W obliczu ogólnego rozgardjaszu, poseł Renaudel, jeden z przywódców schizmy, stara się nadrobić miną. „Credo” jego nie przynosi jednak żadnej nowej definicji. Łatwo bowiem powiedzieć, że reformistyczny odłam socjalistów wie, czego chce i gdzie zdąży; że ma dosyć abstrakcyjnych mrzonek, czczych formuł socjalistycznych, a pragnie czynu oraz zagrozenia prawicy drogi do władzy. Ten dogmat jest najzupełniej wspólny i p. Renaudelowi i p. Blumowi. P. Renaudel pisze zresztą na łamach „Vie socialiste”, że dysydenci nie pragną konfliktu z odłamek p. Bluma. Przetrzywiają konflikt, ale nie będą do niego parli. Słowem scysja nastąpi, o ile prawowierni socjaliści uczynią ją nieuniknioną.

Wszystko to razem przedstawia się niezmiernie chaotycznie. Odstępcy mieli zresztą ogłosić manifest, ale jakoś nie ujrzał on światła dziennego. Odbyło się co prawda nowe ich zebranie w Pałacu Burbońskim, jednak jego rezultat przedstawia się dosyć mizernie. Przytoczmy kilka cyfr, bo ich wymowa jest większa od słów. Kilka miesięcy temu, t. j. przed kongresem w Awinionie, gdzie rozpoczęła się schizma, dysydenci stanowili grupę, złożoną z około 80 członków; na pierwszym zebraniu po paryskich burzliwych obradach stanęło ich do apelu 43; na ostatnim zebraniu było ich już niespełna 30.

Prawda, że okres wakacyjny nie sprzyja tego rodzaju manifestacjom politycznym. Nic też nie wiadomo, jaki będzie ich plan działania celem darcia do opinii publicznej, którą muszą pozyskać, jeśli chcą odciągnąć wyborców od II Międzynarodówki.

Posunięciem odstępców coraz wyraźniej brakuje energii. Są oni atakowani nie tylko przez swych dawnych „braci”, ale nawet i przez radykałów. I tak p. Herriot wyraźnie piętnuje „snobizm dyktatury, który staje się modny”; kapłan francuskiej masonerii, p. Victor Basch niemniej od samego p. Bluma jest przejęty pierwszymi krokami francuskiego neofaszystwu. Sceptycyzm, z jakim się odnosi do tego nowego tworu, idzie tak daleko, że niektórzy przypuszczają, iż po wakacjach, kiedy wzburzone umysły ostygną, jedność socjalistyczna zostanie znów przywrócona.

Jest to sąd niewątpliwie dosyć

śmiały. Jeżeli odstępcy nie wynajdą nawet prochu — jak mówi przysłowie francuskie — to niemniej zrobili oni przez swe stanowisko wyrwę w tej jedności. Nie łatwo będzie ją wypełnić. Przed forum szerokiej opinii publicznej ujawnili oni słabość moralną i intelektualną socjalizmu. P. Paweł Faure może, ze znanym sobie tupetem, mówić, iż „le parti continue”, niemniej jednak prestige jego i właśnie owa jedność zostały zachwiane. Podobne zaś ciosy mogą poważnie podminować nową rekrutację do szeregów socjalistycznych.

Niemniej jednak skonstatować należy, iż francuski neofaszystw wytworzył duży ferment w różnych stronnictwach i nawet w społeczeństwie. Należy to tłumaczyć, jak wspomnieliśmy, faktem, iż ze wszech stron rozlegają się nawoływania o reformę, a równocześnie o zmobilizowanie mło-

dych sił do pracy zarówno społecznej jak i politycznej.

Dyskusje na ten temat rozwijają się; jedni mówią o faszystwie lewicowym, inni o prawicowym. Mnożą się projekty, ale brak konkretnych programów, by ziu zaradzić. Powiew nowatorski daje się jednak odczuć coraz wyraźniej. Atoli kierunek jego jest po dziś dzień tak zmienny i niepewny, iż trudno przewidzieć, w jaką ostatecznie zwróci się stronę.

Inaczej mówiąc, nie tylko socjalizm francuski, ale i inne stronnictwa znajdujące się teraz w znamiennej fazie wyczekiwania wypadków. Jest to jednak stanowisko raczej negatywne, dotąd bowiem z programem konstruktywnym wystąpił jedynie p. Tardieu. Nie odnosi się jednak wrażenia, niestety, by jego działalność w tym kierunku została intensywnie poparta przez partje narodowe.

Coraz bardziej praktykuje się politykę „płynięcia za falą”. Trudno też dzisiaj jeszcze przewidzieć, jaki będzie najsilniejszy prąd, który pokona inne.

I. BRIARES.

## Masoneria żydowska w Stanach Zjednoczonych Ameryki

„Wydawca „Le Figaro” i „L' Ami du Peuple” p. Coty pisze w „Le Figaro” nr. 205:

„Blisko dziesięć lat temu jeden z sędziów Izraela oświadczył: Bnai Brith dzięży ostatecznie kulę ziemską w mackach swej organizacji.

„Dzisiaj w St. Zj. Ameryki nie tylko p. Felix Warburg, wspólnik banku Kuhn-Loeb et Co, a więc zmarłego Jakóba Schiffa, otrzymał ważne stanowisko od t. zw. dyktatora finansowego p. Bernarda Barucha, w którego ręce prezydent Roosevelt złożył w pełnym kryzysie finansowym kierownictwo narodu, Zwycięstwo finansjery, kierującej światem, jest jeszcze zupełniejsze. Do koła p. Bernarda Barucha usadawia się panujący personel aż nadto znany, mianowicie Bnai Brith tj. Synowie Związku.

„Stowarzyszenie to, które rozwinięło olbrzymią działalność celem podniecenia ludu żydowskiego i utrzymania go jako żywiołu wrogiego wśród narodów, bliskie jest setnej rocznicy swego istnienia, bo powstało w r. 1843, gdy w małym pokoiku na Essex-Street w Chicago siedmiu masonów rasy żydowskiej założyło Bnai Brith z podwójnym programem wskrzeszenia patriotyzmu żydowskiego i oddania na jego usługi ogromnej organizacji masonskiej, już rozpostartej w pięciu częściach świata.

„Założyciele Bnai Brith, wszyscy masoni wysokiego stopnia, mieli dostęp wolny do łóż masonskich i mogli znaleźć w tych łóżach, we wszystkich niemal krajach, wielu Żydów, dopuszczonych osobicie do masonerii. Łatwo było potajemnie wciągnąć ich do Bnai Brith, zgrupować ich w łóżach odrębnych, zastrzeżonych wyłącznie dla masonów Żydów, a jednocześnie pozostawić ich w łóżach zwykłych z większości nieżydowską i nawet kazać im tam obejmować wysokie godności. W ten sposób powstała ponad-tajna masoneria żydowska w łonie masonerii ogólnej i musiała ona siłą rzeczy dojść do owdzielenia tamtą.

„Szczególnie mocno zaznaczył się ten wpływ w St. Zj., gdzie masonów w ogóle jest dwa razy więcej niż w całej reszcie świata, a masonów żydowskich w Bnai Brith cztery razy więcej, niż w reszcie świata. Nic nie dzieje się w St. Zj. bez pozwolenia masonerii, a ta jest opanowana w sposób skryty przez jacejki Bnai Brith. Trudno się przeto dziwić, że polityka amerykańska, szczególnie od pół wieku, utożsamia się z polityką kierowników tej sekty masonsko-żydowskiej.

„Więcej oporu napotkało Bnai Brith wśród samych Żydów. Od wieków mieli Żydzi bowiem, wśród narodów, swoje twory tradycyjne, do których byli przywiązani. Wiele z nich odmówiło poddania się wchłonięciu przez Bnai Brith, lub jego rozkazom. Powstały stąd bardzo gwałtowne zatargi wewnętrzne, o których jednak świat chrześcijański mało co słyszał.

„Powstanie sjonizmu, stworzonego przez dr. Teodora Herzla, było dalszym powodem trudności dla Bnai Brith z powodu wstrząśnięcia nim świata żydowskiego. Ale przedwczesna śmierć Herzla zmieniła kierunek ruchu, który miał być powrotnym do Palestyny, a wielkie potrzeby pieniężne ostatecznie oddały ten ruch pod wpływ amerykańsko-żydowskie. Dzisiaj sjonizm, ujęty w karby, oswojony, zamieniony w ruch polityczny, stał się doskonałym

narzędziem niewielu bankierów żydowsko-niemiecko-amerykańskich, utożsamiających się ze sztabem Bnai Brith. Najwięcej do takiego rozwoju sprawy przyczynił się słynny Jakób Schiff, a obok niego wymienić trzeba zięcia jego Feliksa Warburga, Lewisa Marshalla, Henryka Morgenthaua.

„Dzisiaj Bnai Brith dzieli swych 426 łóż i swych 200 000 członków na jedenaście okręgów, z których siedm w St. Zj. Ameryki, a cztery w reszcie

świata. Już to wskazuje, że charakter tej tajnej organizacji pozostał amerykański, ale działalność jej ogarnia cały świat. Niema niemal kraju z organizacją masonską, której masoni Żydzi lub pochodzenia żydowskiego nie byłiby zrępowani, bez wiedzy innych, w lożę Bnai Brith, podległą sztabowi w Chicago.

„Kilka lat temu „dziennikarz amerykański, od którego zapożyczamy niektóre szczegóły powyżej podane, dochodził do takiego wniosku:

„Już oddawna ciało dyplomatyczne St. Zj. uważane jest za narzędzie sposobne do urzeczywistnienia korzyści żydowskich wszechświatowych.

„Można powiedzieć dokładniej, że działalność dyplomatyczna St. Zj. zgodna jest z poglądami masonskimi, rządzącymi tym wielkim krajem, w którym masoneria jest pewnego rodzaju kościołem państwowym, mającym znów swych utajonych kierowników w Bnai Brith.

„Najpoważniejszym wobec natchnień z Bnai Brith prezydentem St. Zj. Ameryki był p. Hoover Senator Fadden wykazał jak to współdziałanie jego z jednym wodzem sekty, p. Feliksem Warburgem, znajduje się u źródła światowego kryzysu gospodarczego. Wybór p. Roosevelta był głównie protestem przeciw tej zbrodni finansowej. Obecna abdykacja prez. Roosevelta w ręce p. Barucha rodzi obawę, że naród amerykański został ostatecznie opętany.

„Bo oto kto stanowi ten trust, któremu p. Roosevelt przekazał swoje czynności? Szefem jest p. Bernard Baruch złej pamięci za czasów Wilsona. Obok niego pp. Warburg itd. Cała rada Bnai Brith z przed 15 lat, osobicie lub przez syna, czy zięcia. Nic zmienia się ten cel: oddanie świata pod rządy sekty masonsko-żydowskiej.”

## Wieś wędruje do miasta

Oddawna już stwierdzono w większości krajów ruch ludności ze wsi do miast. Wobec nader małego przyrostu naturalnego ludności miejskiej tylko przybyciem z zewnątrz można wytłumaczyć szybki stosunkowo wzrost dużych miast, liczących ponad 100 tys. mieszkańców. Zauważyć przytem należy, że kryzys obecny, który ze względu na swe rozmiary obrócił w niwecz wiele rachub i teoryj, pod tym względem zmienił niewiele, i wędrowka ze wsi do miasta odbywa się w dalszym ciągu.

Biorąc pod uwagę tylko miasta duże, ponad 100 tys. mieszkańców, przekonamy się, że w Anglii w r. 1920 miast takich było 46; w r. 1931, a więc już podczas kryzysu, liczba ta wzrosła do 51, ludność zaś tych miast w r. 1920 wynosiła 39,2 proc. zaludnienia całego państwa, w r. 1931 zaś — 39,8 proc. W Czechosłowacji odsetek ten w ciągu powyższego okresu wzrósł z 8,2 proc. do 10,0 proc., we Francji z 15,5 proc. na 15,7 proc., w Jugosławii z 2,7 proc. na 3,8 proc., w Niemczech z 26,6 proc. na 26,8 proc., we Włoszech z 14,2 proc. na 17,4 proc., w Stanach Zjednoczonych z 25,9 proc. na 29,6 proc., wreszcie w Polsce z 7,7 proc. na 10,5 proc.

Wyliczenie powyższe obejmuje zarówno kraje wysoko uprzemysłowione, jak przeważnie lub typowo rolnicze. Pomimo to zjawisko stosunkowo szybkiego wzrostu ludności dużych miast stwierdzone być może wszędzie, zarówno w pierwszych, jak w drugich. Cała różnica polega na tem, że kraje uprzemysłowione, w których ludność wiejska jest stosunkowo mniej liczna, posiadają już obecnie mniejsze nadwyżki tej ludności, przenoszące się do miast. Z tego względu i ludność miast w tych krajach wzrasta obecnie z mniejszą stosunkowo szybkością, aniżeli w krajach rolniczych.

W Anglii w okresie 1920—1931 r. ludność dużych miast wzrosła o 7,1 proc. (z 14.838 do 15.887 tys.), we Francji o 4,4 proc. (z 6.310 do 6.585 tys.), we Włoszech o 30,6 proc. (z 5.490 do 7.172 tys.), w Stanach Zjednoczonych o 32,4 proc. (z 27.430 do 36.326 tys.), natomiast w krajach rolniczych liczby te będą znacznie wyższe — w Polsce ludność dużych miast (których w r. 1920 było tylko 6, a w r. 1931 już 11) wzrosła o 59,4 proc. (z 2.101 do 3.349 tys.), w Jugosławii o 63,7 proc. (z 322 do 527 tys.), natomiast w Czechosłowacji, zajmującej miejsce pośrednie podobnie jak Włochy i Stany Zjednoczone, ludność wiejska powiększyła się o 31,6 proc. (z 1.121 do 1.475 tys.).

Ruch ludności ze wsi do miasta jest objawem naturalnym, gdyż ziemi nie przybywa, ilość zatem rąk roboczych, która na roli może być zatrud-

niona, jest ograniczona. Możliwości natomiast rozwoju przemysłu są prawie nieograniczone, zwłaszcza w państwach rolniczych. Nadmiar zatem ludności wiejskiej może znaleźć zatrudnienie tylko w miastach, w przemyśle, handlu, wolnych zawodach, możliwych do pomyślenia prawie wyłącznie w większych skupieniach ludzkich, jakimi są duże miasta.

Zauważyć przytem należy, że małe miasteczka, w których tryb pracy i zarobkowania ludności niezbyt różni się od wsi, nie zdradzają tendencji szybkiego wzrostu, a są u nas i takie miasta, w których nie tylko nie było wzrostu liczby ludności, ale nawet spadek. Ze względów wyżej przytoczonych jest to całkiem zrozumiałe, gdyż miasteczka te, nie posiadające przemysłu, w których organizacja handlu znajduje się na poziomie prymitywnym, nie przedstawiają żadnej siły atrakcyjnej dla ludności wiejskiej.

W ten sposób w toku rozwoju warunków ekonomicznych większości krajów, ruch ze wsi do miast jest zjawiskiem naturalnym i zrozumiałym, a jego powszechność jest dowodem, że nawet kryzys nie był w stanie zmienić jego kierunku.

Z. K.

## O „Przewodniku Katolickim”

Organ watykański „Osservatore Romano” w numerze z dnia 26 lipca r. b. poświęca dłuższą notatkę jubileuszowi ks. infułata Józefa Kłosa, nie pomijając jego zasług na polu piśmiennictwa katolickiego. Przy tej okazji „Osservatore Romano” pisze o wydawanym przez ks. Kłosa „Przewodniku Katolickim”:

„Pismo to jest niewątpliwie najlepszym katolickim wydawnictwem tygodniowym, rozpowszechnionem w całej Polsce, doskonale przystosowanym dla wszystkich polskich katolickich sfer społecznych. Przez nie szerzy się w całym narodzie zdrowe zasady katolickie i narodowe.”

Tak pisze dziennik watykański o polskim piśmie, którego rozpowszechnienia w szkołach zabroniło nasze ministerstwo wyznań religijnych i oświecenia publicznego okólnikiem swoim z dnia 6 lipca r. b.

## Szcześliwej drogi!

Warszawa, 1. 8. (PAT). Wczoraj o godzinie 17-ej wyjechał z Warszawy do Palestyny via Tryjest 140 emigrantów i pionierów żydowskich.

## Sztuka polska w pałacu papieża w Castelgandolfo

**Freski z Królową Polski i epizodami z obrony Częstochowy oraz bohaterskiej śmierci ks. Skorupki na ołtarzu głównym**

Castelgandolfo, 1. 8. (PAT). Prace restauracyjne w pałacu papieskim w Castelgandolfo posuwają się szybko naprzód. Obecnie zajęto się stroną dekoracyjną apartamentu osobistego Ojca Świętego, do którego przylega prywatna kaplica. Dekoracja ścian kaplicy powierzona została osobście przez Piusa XI malarzowi polskiemu Janowi Henrykowi Rozenowi, synowi słynnego batalisty i profesora Politechniki lwowskiej.

Pius XI sam wypracował temat, według którego po jednej stronie ołtarza będzie umieszczony fresk, przedstawiający epizod z obrony Częstochowy w czasie najazdu szwedzkiego z wizerunkiem Matki Boskiej, a z drugiej strony bohaterska śmierć ks. Skorupki, podczas najazdu bolszewickiego.

Pan J. H. Rozen przygotował już w pracowni, udzielonej mu w Watykanie, kartony fresków zgodnie ze szkicami minjaturowymi, zatwierdzonymi przez Piusa XI. Obecnie kartony te zostały rozwieszane na ścianach kaplicy i oczekuje się w najbliższych dniach wizyty Ojca Świętego, po któ-

rej autor przystąpi natychmiast do wykonania powierzonej mu pracy.

Zaznaczyć należy, że ujęcie epizodów, wskazanych przez Piusa XI, jak widać z przygotowanych kartonów, zostało wykonane przez malarza w charakterze arasowym, przyczem na fresku, dotyczącym obrony Częstochowy, uwidoczniła jest postać przeora Kordeckiego, dominująca nad całością, streszczoną w kilku postaciach symbolicznych; przyczem u góry widnieje Matka Boska Częstochowska, wykonana według cudownego obrazu. Drugi fresk ma na pierwszym planie postać ks. Skorupki, wodzącego żołnierzy do walki z krzyżem w ręku, z boku — charakterystyczną rosochatą wierzba polską z przydrożnym krzyżem; w głębi u góry mająca wieże i budowle Warszawy. Całość odznacza się żywym rozplanowaniem akcji. Rozmiar fresków wynosi 3 metry na 3 i pół.

Jan Henryk Rozen wykonał ostatnio kilka prac w północnych Włoszech, gdzie m. in. na jednym z fresków sportretował arcybiskupa Medjolanu kard. Schustera.

## Jubileusz biskupa polskiego w Ameryce

New York, 1. 8. (KAP.) Dnia 29 lipca J. E. ks. biskup Paweł Rhode obchodził 25-lecie swej sakry biskupiej. Urodzony w Wejherowie, wyjechał z rodzicami do Stanów Zjednoczonych, gdzie po ukończeniu studiów został wyświęcony na kapłana, pełniąc obowiązki proboszcza w jednej z parafii polskich w Chicago. W roku 1908 został mianowany biskupem sufraganiem a następnie ordynariuszem diecezji Green Bay w stanie Wisconsin.

Na stanowisku proboszcza, naczelnego kapłana Zjednoczenia Polskiego

Rz. katolickiego i biskupa ks. biskup Rhode położył ogromne zasługi dla Kościoła i dla Polonji amerykańskiej. Jest honorowym prezesem zjednoczenia kapłanów polskich. Podczas wojny światowej ks. biskup Rhode stał na czele akcji pomocy dla Polski. W uznaniu tych zasług rząd polski odznaczył go wielką wstęgą „Polonia Restituta”. W uroczystościach jubileuszowych swego przewodnika duchowego wzięła udział cała Polonja amerykańska. Od księży biskupów z Polski nadeszły liczne depeche z życzeniami.

## Walka z komunistami w Niemczech

Berlin, 1. 8. (PAT.) Policja polityczna wykryła rozgałęzioną na obszarze Zagłębia Ruhry nielegalną organizację komunistyczną, której zadaniem było wprowadzenie elementów radykalno-lewicowych do szeregów nar. socj. organizacyj zawodowych. W lesie

pod Essen aresztowano 15 funkcjonariuszów i kierowników tej nielegalnej organizacji. W ręce władz wpadły wielkie ilości bibuły komunistycznej. Aresztowani będą wkrótce przed sądem karnym Trybunału Rzeszy za zdradę stanu.

## „Pułaski“ w drodze do Polski

New York, 1. 8. (PAT.) Okręt „Pułaski“ w dn. 29 z. m. wyjechał z Nowego Jorku, zabierając 255 pasażerów, 147 tonn ładunku i 30 worków poczty. Na pokładzie znajduje się m. in. Stanisława Walasiewiczówna.

## Zemsta bandytów warszawskich

Warszawa, 1. 8. (Tel. wł.) Dzisiaj o godz. 4 nad ranem na przedmieściu na Budach znaleziono zabitego nożem i postrzelonego kilkakrotnie 25-letniego mężczyznę, który brał udział jako świadek w procesie przed sądem okręgowym bandy terrorystów Zubowicza i Tasiemki. Zeznania swemi zabity bardzo silnie obciążał bandytów. Niewątpliwie morderstwo zostało dokonane na tle politycznym i z zemsty. (w)

## Smiertelny strzał podczas pościgu

Kępno, 1. 8. (PAT.) Funkcjonariusze straży granicznej, patrolujący granicę w okolicy Wielunia, zauważyli dwu osobników, skradających się w stronę granicy niemieckiej. Wobec tego, że osobnicy ci nie usiuchali wezwania i zaczęli uciekać, przeto strażnicy użyli broni i położyli trupem 20-letniego Piotra Chyry z wsi Krajno. Drugi osobnik zdołał zbiec.

## Echa katastrofalnego wybuchu w kawiarni

Praga, 1. 8. (PAT.) O wczorajszym wybuchu w hotelu „Europe“ w Brnie Mor. donoszą, że sprawcą wybuchu był pewien bezrobotny urzędnik, który pod wpływem melancholji na tle nie szczęśliwej miłości popełnił samobój-

stwo za pomocą materiałów wybuchowych.

Szczegółów narazie brak. Z pod gruzów hotelu wydobyto 7 osób.

## Amb. Wysocki w Rzymie

Rzym, 1. 8. (PAT.) Nowo mianowany ambasador R. P. przy kwirynale dr. Alfred Wysocki złożył tradycyjnym zwyczajem wieniec w Panteonie na grobowcach królów włoskich i na mogile Nieznanego Żołnierza, na placu Wenecji. Składanie wienców odbyło się według przepisowego ceremoniału w asyście reprezentantów m. s. z., gubernatora Rzymu i władz wojskowych. Ambasadorowi Wysockiemu towarzyszył radca ambasady Tadeusz Romer.

## Nowy konkordat Litwy ze Stolicą świętą?

Ryga, 1. 8. (KAP.) Oficjalny dziennik litewski „Lietuvos Aidas“, omawiając konkordat Stolicy Świętej z Rzeszą niemiecką, twierdzi, że fakt ten wpłynie również na uregulowanie stosunków między Kościołem i państwem na Litwie. Opinię tę łączy niektórych z przybyciem do Rzymu litewskiego ministra spraw zagranicznych dr. Zauniusa i przypuszczają, że w toku jest przygotowanie nowego konkordatu między Stolicą Świętą a Litwą, mającego zastąpić konkordat zawarty w roku 1927. Konkordat litewski ma być wzorowany na konkordacie z Rzeszą niemiecką.

## Harcerze polscy w Gödöllő

Budapeszt, 1. 8. (PAT.) Na międzynarodowy zlot harcerski do Gödöllő przybyła wczoraj wycieczka, złożona z 1.300 harcerzy polskich i 100 harcerzek. Do Gödöllő przybyli m. i. również ks. Gustaw Adolf z żoną oraz szereg dygnitarzy i kierowników harcerstwa z poszczególnych krajów.

## B. pułkownik - pilot kapelanem marynarki

Paryż, 1. 8. (KAP.) Ksiądz Emil Pierra, b. pułkownik-pilot, wielokrotnie odznaczony podczas wielkiej wojny, porzucił służbę wojskową i poświęcił się studjom teologicznym. Po wyświęceniu na kapłana został ostatnio mianowany kapelanem wojennej marynarki francuskiej.

## Wyrok śmierci na komunistów

Berlin, 1. 8. (Tel. wł.) Na dziedzińcu więzienia w Altonie ścięci zostali dziś rano czterej komuniści: Luetgens, Moeller Wolff i Tesch, skazani przez sąd doraźny w dniu 2 czerwca na karę śmierci za udział w rozruchach w Altonie.

## Podróż Herriota do Rosji

Paryż, 1. 8. (Tel. wł.) W związku z zamierzoną podróżą Herriota do Rosji oświadczył on, że podróż jego będzie miała, podobnie jak w roku 1922, wyłącznie charakter informacyjny.

## Z tasakiem w rękę na urzędnika

Łódź, 1. 8. (Tel. wł.) Do biura Państw. Urzędu Pośredn. Pracy w Łodzi zachodził często bezrobotny, 31-letni Kazimierz Drewicz, domagając się pracy. Ostatnio przybył znów do urzędu, przyprowadzając ze sobą dwoje dzieci i zwrócił się do referenta Krauzego z zapytaniem, czy jest dla niego praca. Gdy i tym razem usłyszał odpowiedź odmowną, zaczął się Drewicz unosić i krzyczeć, że w P. U. P. P. nie ma porządku i t. d.

Wówczas urzędnik polecił woźnemu usunąć awanturniczego interesenta z lokalu. Ten nagłym ruchem wy dobył z pod marynarki tasak i w szale rzucił się na referenta. Pełniący służbę przed lokalem posterunkowi P. P. przybyli do lokalu, którym z trudem udało się Drewicza ubezwładnić. W trakcie interwencji policji został skaleczony tasakiem w rękę jeden z posterunkowych St.

Podczas ubezwładniania awanturnika dzieci jego podniosły taki krzyk, iż zwabieni liczni przechodnie, zatamowali cały ruch pieszy i część kołowego na ulicy.

Drewicza z polecenia władz sądowych osadzono w więzieniu, do dyspozycji sądu.

## 1800 wychodźców jedzie do Polski

Lille, 1. 8. (PAT.) Dn. 1 sierpnia odjeżdżają z Lille dwa specjalne pociągi, któremi udaje się do Polski 1800 kobiet i dzieci wychodźców, mających spędzić dwumiesięczne wakacje w kraju. Po przyjęciach nad granicą i w Poznaniu, ta pierwsza tak liczna wycieczka emigracyjna rozjeżdża się do domów i do obozów letnich, zorganizowanych przez Radę Porozumiewawczą Związków Polskich we Francji, oraz przez Związek Obrony Kresów Zachodnich i przez Radę Organizacyjną Polaków z Zagranicy.

## Zemścili się na — dębie

Berlin, 1. 8. (Tel. wł.) W Tempelhofie pod Berlinem zniszczony został ubiegłej nocy dąb Hindenburga. Nieznani sprawcy ścięli drzewko i potratowali je. Dąbek ten posadzony był w dniu 1 maja br. na znak „zjednoczenia narodu niemieckiego“.

Wszelkie pozory wskazują, że drzewko zniszczone zostało przez hitlerowców, ponieważ tablica pamiątkowa, umieszczona pod topolą naprzeciw drzewka na miejscu, z którego Hitler przemawiał w dniu 1 maja, pozostała nienaruszona. Charakterystyczne, że ministerstwo propagandy zawiadomiło wszystkie dzienniki, aby o zniszczeniu dębu Hindenburga nie podawać żadnej wzmianki, gdyż w przeciwnym razie dziennik narazi się na — konfiskatę.

## „Litościwi“ ludzie

Warszawa, 1. 8. (Tel. wł.) Rejent Robot z Węgrowsa miał niezwykłą przygodę. Kąpiąc się począł nagle tonąć. Pospieszono mu jednak z pomocą i po wydobyciu z wody przewieziono do domu.

Wśród tłumy „zycyliwych“ ludzi, którzy odprowadzili go do domu, zna-

lazło się kilku złodziei, którzy w ogólnym zamieszaniu okradli Robota, zabierając mu odzież i inne przedmioty na przeszło 2.000 zł.

## Zlot okręgowy „Sokoła“ w Ostrowie

Jak nam donoszą, tegoroczny Zlot Sokolstwa Okręgu Ostrowskiego, Dz. Wielkopolskiej — odbędzie się w Ostrowie Wlkp. w dniu 6 sierpnia 1933 r. na boisku „Sokoła“ w Krepie.

Program zlotu przewiduje: godz. 6 rano pobudka i próby ćwiczeń wolnych; godz. 10.30 udział w mszy św. na intencję zlotu; godz. 12.00 pochód przez miasto ulicami Kaliską, Sądową — po mszy św. defilada przed władzami na Rynku i przemarsz ul. Wrocławską, Kolejową, Koszarową, Raskowską, Kaliską na boisko „Sokoła“; godz. 15.00 wymarsz drużyn sokolich na ćwiczenia — raport i uroczyste otwarcie zlotu, poczem publiczne pokazy sokole jak: ćwiczenia wolne druchen, druhów, młodzieży męskiej i żeńskiej, ćwiczenia na przyrządach, ćwiczenia lancami, piramidy. Po popisach odbędzie się zabawa taneczna na murawie.

Ponieważ w zlocie wezmą udział wszystkie gniazda sokole okręgu Ostrowskiego, publiczność będzie znów mogła odebrać egzamin drużyn sokolich z zakresu całorocznej pracy na polu wychowania fizycznego. Okręgowe władze sokole, czynią usilne starania, aby Zlot wypadł należyście i dlatego zapraszają obywatelstwo miejscowe do wzięcia udziału w popisach.

**Przepowiednia pogody na środę:** Zmienne zachmurzenie, przelotne deszcze, dość chłodno.

**Kurs dolara.** Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 6.48 zł, w Gdańsku na Warszawę 6.50 zł.

**Kurs marki niem. i guld. gd.** Bank Polski, oddział w Poznaniu, płać dziś za 100 mk. niem. w dewizach 212.00 zł, gotówką 209.50 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 173.51 do 173.77 zł, gotówką 173.17 zł.

## POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 1. 8. 1933 r. Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych płacono przy większym braku materiału za 5% poz. konwers. 46% oraz za 4% premj. dol. 48.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. płacono za 4½% listy dol. stare 41—42% (przy kursie dolara 6.46) również przy braku materiału; poza tem poszukiwano — bez oddawców — 4½% listów dol. amort. po 40.— 4½% listy żytnie po 5.40.

Z akcji bankowych płacono za Bank Polski 78.50.

## Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

**Papiery procentowe:**  
(Kurs w procentach nominalu)  
5% pożyczka konwersyjna 46% P.  
4½% listy dolarowe Pozn. Ziemstwa Kredytowego (a 6.46) 41—42% P.  
(Kurs w złotych)  
4% pożyczka premjowa dolarowa, serja III. 48 P.

**Akcje bankowe:**  
(Kurs w złotych za 1 akcje)  
Bank Polski I. em. 78.50 P.  
Tendencja utrzymana.

## Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 1. 8. 1933 r. **Warunki: Handel hurtowy parytet Poznania, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:**

Standardy: 1 żyto poznańskie 700 g/l. 2 żyto pomorskie 695 g/l. 3 pszenica poznańska i pomorska 721 g/l. 4. Owies poznański i pomorski 445 g/l.

**Ceny transakcyjne**  
Żyto 1145 tonn par. Poznań . . . . . 16,50

**Ceny orientacyjne**  
Żyto . . . . . 16,00—16,50  
Usposobienie spokojne.  
Jęczmień 681—691 g/l . . . . . 16,00—16,50  
Jęczmień 643—662 g/l . . . . . 15,00—16,00  
Jęczmień zimowy . . . . . 13,50—14,00  
Usposobienie spokojne.  
Owies . . . . . 12,50—13,00  
Usposobienie spokojne.  
Maka żytnia 65% wł work. 26,00—26,75  
Usposobienie słabe.  
Otręby żytnie . . . . . 8,50—9,00  
Otręby pszenne . . . . . 10,00—11,00  
Otręby pszenne (grube) . . . . . 11,00—12,00  
Rzepak zimowy . . . . . 33,00—34,00  
Rzepak zimowy . . . . . 43,00—44,00  
Łubin niebieski . . . . . 7,50—8,50  
Łubin żółty . . . . . 9,50—10,50

Ogólne usposobienie spokojne.  
Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 210 tonn, jęczmienia 75 tonn, owsa 3 tonn, maki żytniej 60 tonn, otrąb żytnich 129 tonn, maki ziemniaczanej 30 tonn.

U w a g i: Pszenicy i maki pszennej dla braku obrotów nie notowano.



# Kresy wschodnie na przednówku

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Wilno, 30 lipca.

Jak donoszą gazety, w centralnych i zachodnich województwach Rzeczypospolitej żniwa już są w pełni. U nas natomiast, na kresach północno-wschodnich, tylko w niektórych miejscowościach rozpoczynają żąć żyto, a w większej części kraju jeszcze trwa sprzątanie siana. Takiego opóźnienia żniw dawno już nie było, ale też rzadko zdarzało się lato tak chłodne i tak obfite w deszcze.

W takich warunkach przednówek wypadł dla ludności kresowej wyjątkowo niepomyślnie, gdyż wszelakie zapasy, zarówno na wyżywienie inwentarza, jak i ludzi, obliczone były na czas znacznie krótszy, bo zazwyczaj już koło 10-go lipca miewaliśmy świeże żyto, o którym obecnie jeszcze nikt nie myśli.

Ale opóźnienie żniw jest tylko jedną z przyczyn, które pogorszyły położenie gospodarcze naszego kraju. Głównie źródło zła leży właściwie gdzieindziej. Chodzi o to, że kresy północno-wschodnie już od szeregu lat przechodzą przez cały szereg klęsk żywiołowych. Mieliliśmy w 1930 r. powódź, w latach poprzednich formalną klęskę nieurodzaju, w roku ubiegłym suszę oraz rdzę na zbożu, która zniszczyła niemal całkowicie oziminę.

Do tego dochodzą egzekucje podatkowe. Wprawdzie podatki z lat powodzi i innych klęsk żywiołowych częściowo umorzono, częściowo odroczone, ale mało to pomogło, skoro nowe podatki oblicza się i wymierza tak, jakbyśmy tu sprzedawali pud (16 kg.) zboża po 6 zł, a nie po 1 zł 50 gr, a nawet 1 zł 30 gr, jak było w rzeczywistości. Rzecz oczywista, przy takich obrachunkach, z dodaniem wszystkich dodatków i dodatków do dodatków, nie może być mowy o należytem uiszczaniu należności skarbowych. Gdy jeszcze uwzględnimy bająnskie koszty egzekucji, to łatwo przekonamy się, iż nędzna gospodarka chłopów kresowego podobnych ciężarów wytrzymać nie mogła.

Więć wysprzedala się w tym roku formalnie ze wszystkiego. Są w niektórych gminach wioski, gdzie pozostała zaledwie trzecia część zesiorocznego inwentarza, który sprzedawano masowo i za bezcen, bo na gwałt potrzebowano gotówki, by jakoś odpedzić od drzwi chałup zmorę sekwestru. Byli też i tacy, co sprzedawali inwentarz żywy z powodu niemożności wykarmienia, gdyż lato zesioroczne było nader suche, siano niemal wszędzie nie dopisało (najwyżej 60 proc. normalnych zbiorów), a i słomy dawał się odczuwać duży brak. Jest spory odsetek gospodarstw, które pozostały całkiem bez krów, a nawet i bez owiec.

Już od kwietnia w wioskach (szczególniej na pograniczu bolszewickim) mieszkańcy nie mają chleba, a nawet i kartofli. Jak z czasów okupacji niemieckiej pieką placki z wrzosu, albo i mielonej kory. Zresztą o głodzie na wsi kresowej łatwo się przekonać chociażby na widok wynędzniałych twarzy, jakie się spotyka na targach w miasteczkach.

Niestety egzekucje podatkowe odbywają się z naciskiem bodaj jeszcze większym, niż w zimie. Łatwo zrozumieć, jakie to wywołuje rozgoryczenie wśród ludności.

Wykorzystują to naturalnie agitatorzy bolszewicy, którzy nie tylko znów zaspęniają wieś bibulą komunistyczną, ale odzyskują stopniowo utracone wpływy.

W zeszłym roku miało, jak wiadomo, miejsce zjawisko masowej ucieczki do Rosji. Większość uciekinierów powróciła, przyczem wystawili oni rządowi i porządkom sowieckim jak najgorsze świadectwo, tak, iż na dłuższy czas agitacja bolszewicka niemal całkowicie straciła pole do działania. Dziś znów słyszmy o zjawieniu się na pograniczu agentów werbujących do Sowietów, i już się znajdują tacy, co ich słuchają, a nawet niekiedy próbują iść na tamtą stronę.

Czy żniwa, a po nich świeży chleb, zlikwidują wreszcie fatalne skutki opisane przez nas stanu rzeczy?

Niestety, tylko w pewnym stopniu. Chodzi o to, że wielu rolników, tak włościan, jak i ziemian, wpada dziś w ręce lichwiarzy zbożowych.

Są to Żydzi miasteczkowi, trudniący się handlem zbożowym, którzy nagotowani chętnie udzielają pożyczek — „walucie zbożowej”, ale z uwzględnieniem ewentualnego spadku ceny tak, iż za każdy pożyczony pud, po żni-

wach może liczyć na otrzymanie co najmniej 3—4 ch pudów z doliczeniem pewnego procentu za „poratowanie” w ciężkiej chwili. Rezultat będzie ten, że w kilka miesięcy po żniwach rolnik znów pozostanie bez zapasu na

zimę.

Jak to się wszystko skończy i jakie znajdzie się z tego wyjście, trudno na tem miejscu przepowiadać. W każdym jednak razie stwierdzić należy, że tak ciężkiego przednówka bezwzględnie nie mieliśmy od czasów okupacji niemieckiej.

Władze skarbowe, jak i administracyjne winny o tem pamiętać i mieć to na uwadze.

P. K.

## Nowa powieść w naszym dodatku tygodniowym

Do sobotniego wydania głównego „Kurjera Poznańskiego” dołączyliśmy ostatni arkusz powieści p. t. „Tajemniczy sobowtór”. Począwszy od tygodnia bieżącego, w naszym dodatku ukazywać się będzie nowa powieść, która niewątpliwie przykuje uwagę Czytelników i spotka się z ich gorącym przyjęciem.

Pełny jej tytuł brzmi:

**„ŻYCIĘ, PRZYGODY I ROZBOJE MORSKIE OSŁAWIONEGO KAPITANA SINGLETONA”.**

a autorem jej jest jeden z największych mistrzów prozy angielskiej **DANIEL DEFOE**, autor niezapomnianych „Przygód Robinsona Crusoe”.

„Życie, przygody i rozboje morskie osławionego kapitana Singletona” — to powieść korsarska, pełna niezwykłych przygód, awantur i powikłań. Dzięki niezmiernie zajmującej treści i prostocie i jasności stylu nie postradała ona nic ze swej pierwotnej świeżości i może stać się godnie obok powieści Conrada.

Jak u Conrada, widownią jej są niezmiernie przestwory tajemniczych mórz południowych oraz dalekie, mało znane lądy, co drzemia gnuśnie w skwarnej słońcu, jakgdyby czekając, aby z niewolniczą pokorą oddać swe

skarby zuchwałym europejskim dra- piezcom.

Tłumaczenia powieści dokonał znany pisarz **STANISŁAW WYRZYKOWSKI**, autor „Moskiewskich Godów”. Już poprzednio dał on czytelnikowi polskiemu szereg przekładów z arcydzieł literatury angielskiej; m. in. tłumaczył dzieła Edgara Allana Poe („Arabeski”, „Groteski”, „Opowieści nadzwyczajne”), Conrada - Korzeniowskiego („Nostromo”) i Rudyarda Kiplinga. Cała krytyka literacka wyrażała się o poziomie tych przekładów z najwyższem uznaniem.

Hallo! Abonenci Kurjera Poznańskiego Hallo!

**Introligatornia Stępczniewski,**

ul. Strzelecka 2

oprawia za pół ceny co dopiero ukończoną powieść: „Tajemniczy sobowtór” (Bibl. Kurjera Pozn.). Cena oprawy książki — cała w pióno z tytułem 1 zł, bez tytułu 0,80 zł. Już opraw. ona książkę obejrzeć można w Administracji Kurjera Poznańskiego. zg 19 469

## Sp. dr. Stan. Kopczyński

Wśród ciszy wakacyjnej prawie bez echa przeszedł skon jednego z najwybitniejszych higienistów polskich, dr. Stanisława Kopczyńskiego. Niech mi zatem wolno będzie w krótkich słowach przypomnieć ogółowi, jaką ponieśliśmy stratę.

Ubył nam jeden z nielicznych, czołowych twórców i pionierów jednego z najważniejszych działów nauki o zdrowiu: higieny szkolnej. Mąż, którego zasługi na tem polu można porównać chyba do tych, jakie przed nim położyli St. Konarski, działacze Komisji Edukacji Narodowej, Jędrzej Śniadecki, Czacki, Tad. Żuliński, St. Markiewicz.

Gdy przed 30 laty zgórą Kopczyński, wówczas młody lekarz-neurolog, wystąpił po raz pierwszy u nas z zupełnie nowoczesnym określeniem zadań lekarza szkolnego i niebawem wprowadził te zasady w czyn, obejmując na dwa dziesiątki lat takie stanowisko we wzorowej Szkole Handlowej Zgromadzenia Kupców w Warszawie, był to fakt w tej dziedzinie przełomowy. Ciężka ręka zaborców bowiem potrafiła przedtem skutecznie zdławić wszelkie w tej mierze poczynania nasze, lub przynajmniej ograniczyć je do zawiązków niegodnych wielkiego narodu. Odtąd zaczyna się niezmiernie ważna praca sp. Zmarłego w dwóch głównych kierunkach: ku postawieniu własnej placówki na poziomie równym najlepszym wzorom Zachodu, oraz ku pociągnięciu jak największej ilości szkół polskich do zaprowadzenia takiego nadzoru lekarskiego nad uczącą się młodzieżą. Praca więc naukowa i zawodowa obok propagandy słowem, piórem i czynem. Wieńczy ją sukces zrazu powolny lecz stał się, potem zaś, w epoce tworzenia polskiego szkolnictwa prywatnego (1905—6), wprost imponujący.

I nic dziwnego, że władze Polski Odrodzonej (po świetnym przygotowaniu z czasów okupacji pruskiej) nie komu innemu, jak Kopczyńskiemu powierza organizację tego działu na wszystkich ziemiach Rzeczypospolitej. Pełni on tę rolę kolejno w departamencie zdrowia publicznego, w ministerstwie tejże nazwy, wreszcie zaś — aż do śmierci — w ministerstwie oświecenia, jako naczelny wizytator higieny szkolnej. Imię jego jest na ustach wszystkich, gdy chodzi o spra-

wy zdrowia dziatwy szkolnej, a zachód Europy nie daje się w tej mierze wyprzedzić Polsce. Na wszystkich kongresach międzynarodowych naszej dziedziny, lub pokrewnych, we wszystkich dziedzinach obcych obejmujących całość przedmiotu, spotykamy się z Nim.

By ująć w najkrótsze słowa wyniki praktyczne Jego wysiłków, powiemy, że sp. Kopczyńskiemu zawdzięczamy fakt, iż prawie wszystkie szkoły średnie polskie, i wszystkie seminarja nauczycielskie i szkoły zawodowe, posiadają dziś stałą i sprawną opiekę lekarską, której nawet redukcje budżetowe w dobie kryzysu nie zdołały zachwiać, lecz tylko nieco osłabiły. Miasta i większe miasteczka poszły za tym przykładem co do swoich szkół powszechnych, a nadto przeszło 1/4 wydziałów powiatowych zapewniło nadzór lekarski nawet szkołom wiejskim. Nadto rosnący wciąż procent szkół postarał się o pomoc dentystyczną, a wreszcie powstało wiele poradni dla dziatwy szkolnej w zakresie walki z gruźlicą, z chorobami oczu i t. p.

Gdy przed kilku laty lekarze i wychowawcy polscy złączyli się w hołdzie dla Kopczyńskiego do racji trzydziestolecia Jego pracy na niwie higieny szkolnej, Jubilat był rekonwalescentem po bardzo ciężkiej chorobie. Lecz silny organizm i jeszcze silniejsza wola, zdawało się, zapanowały nad wszelkiem niebezpieczeństwem i nikt wówczas nie przeczuwał tak bliskiego końca. Opatrzność inaczej zrzadziła. Odszedł o wiele wcześniej, gdy jeszcze szereg lat mógł z największym pożytkiem pracować nad udoskonaleniem swego dzieła.

Ale danem Mu było dokończyć przynajmniej najwybitniejszej pozycji w polskiej literaturze specjalnej swego dzieła. Już w r. 1921 Zmarły położył niespożyty zasługę, wydając, w roli redaktora, pierwszy wielki podręcznik polski zbiorowy, p. t. „Higjena Szkolna”. Ostatnie miesiące życia (zaraz po wyzdrowieniu ze wspomnianej ciężkiej niemocy) wypełniła Mu mrówcza praca nad drugim wydaniem tego ogromnego dzieła, przerebionego gruntownie i imponującego tak rozmiarami, jak treścią oraz szatą zewnętrzną. I oto wyjście z pod prasy ostatniego zeszytu podręcznika zeszło się prawie dokładnie z żalobną wieścią o śmierci autora... Padł jak wódz na polu bitwy. Bitwy wygranej.

Tyle o Kopczyńskim jako mężu nauki i pracy społecznej. Ale my, któ-



Tak liście z drzew w jesieni

tak wypadają włosy niepielegnowane w porę odpowiednimi środkami. Jeżeli po czesaniu pozostają na grzebieniu pęki włosów, jest to dowodem, że włosy i skóra głowy wymagają bezwarunkowo gruntownego pielegnowania. Zbyteczny tłuszcz zasklepia cebulkę włosów, zamyka drogę sokom odżywczym i powoduje je przez to wypadanie włosów. Cierpienia tego, zwanego łojotokiem, można z całą pewnością uniknąć przez systematyczne pielegnowanie włosów środkami

**PIXAVON**

i Pixavon-Shampooon

PIXAVON I PIXAVON-SHAMPOON są od dziesiątków lat klinicznie badane i polecane przez pierwszorzędne autorytety. Stałe pielegnowanie włosów PIXAVON-SHAMPOONEM

zapobiega tworzeniu się łupieżu i wypadaniu włosów oraz wzmacnia skórę głowy, zaś zdrowe włosy odzyskują piękny połysk i układają się ładnie i z łatwością.



Fabryka i Zarząd: Lwów, Szwedzka 3/7g 230

rzy często spotykaliśmy się ze Zmarłym, umiemy w Nim cenić także człowieka: gorący patriotyzm, głębokie ukochanie ideałów społeczno-wychowawczych, przyswieszczenie własnym przykładem w spełnianiu zasad, które głosił, niemożna siła przekonywania drugich dla prawd, które zdobył. Tylko taki człowiek mógł otrzymać te wyniki, jakie dostały się w udziale sp. Stanisławowi Kopczyńskiemu.

Cześć Jego pamięci!

E. Piasecki  
prof. Uniw. Pozn.

## Wyjazd harcerzy do Gödöllő

W Nowym Sączu odbyły się w niedzielę rano uroczystości z okazji wyjazdu wyprawy harcerzy polskich na IV. Wszechświatowy Zlot Skautów na Węgrzech. O godzinie 8 rano naczelny kapelan Związku Harcerstwa Polskiego ks. kan. harcmistrz Marjan Luzar odprawił uroczystą mszę św. z asystą kapelanów harcerskich z całej Polski, poczem wygłosił okolicznościowe kazanie. Po mszy św. odbyło się uroczyste Veni Creator, po którym J. E. ks. biskup Lisowski z Tarnowa, specjalnie przybyły do Nowego Sącza z Kryniczy, gdzie towarzyszy podczas wyjazdów Nuncjuszowi Marmagiemu, udzielił błogosławieństwa biskupiego i przemówił serdecznie do młodzieży harcerskiej udającej się na Węgry. Po nabożeństwie przedstawiciele władz odebrali przed gmachem starostwa defiladę 1500 harcerzy biorących udział w wyprawie, która wypadła imponująco. Brało w niej udział kilkadziesiąt sztabów harcerskich, które wraz z drużynami jadą na zlot. Defiladzie przypatrywało się kilka tysięcy publiczności, która niemal bez przerwy oklaskiwała harcerzy i obrzucała kwiatami.

Po południu harcerze po załadowaniu trzech długich pociągów wyjechali zegnani niemilknącymi okrzykami tłumów publiczności przez Muszynę, Czechosłowację do Węgier.









# DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

## Ekskluzywny kodeks

Tempo, w jakim odbywają się prace nad kodeksem handlowym, jest niebywałe. Komisja kodyfikacyjna położyła izbom przemysłowo-handlowym i organizacjom gospodarczym za ledwie miesiąc czasu na zapoznanie się z projektem i na zaopiniowanie go. Termin nadsyłania opinii minął 25 lipca. Nie czekając na maroderów, którzy spóźnili się z nadesłaniem swych uwag, podkomisja prawa handlowego komisji kodyfikacyjnej już się zebrała (mimo kanikuly!) i odbywa drugie czytanie projektu. Podobno ministerstwo sprawiedliwości nadaje to błyskawiczne tempo, chcąc wprowadzić w życie nowy kodeks handlowy już z dniem 1 stycznia 1934 r.

Owszem, należy śpieszyć się z unifikacją prawa handlowego, ale: czy aby tak amerykańskie tempo jest na miejscu w tym wypadku? Czy aby nie popadamy w jakąś „psychozę kodyfikacyjną”? Warto przypomnieć, że niemiecki kodeks handlowy „rodził się” w ciągu... 13 lat (1848: podjęcie prac redakcyjnych, 1861: publikacja).

Należałoby wpłynąć na zbawienne zwolnienie tempa tendarnej, że projekt kodeksu wzbudził liczne zastrzeżenia. Szczególnie ostrej krytyce poddano idee t. zw. subiektywnego określenia pojęcia kupca. Idea ta polega na ustaleniu za pomocą formalnych oznak, kto jest kupcem, oraz na uznaniu za handlowe czynności jedynie czynności kupców. Idea ta jest przeciwstawieniem przyjętej przez większość ustawodawstw handlowych w Europie zasady obiektywnej, w myśl której handel jest handlem niezależnie od tego, kto dokonywa czynności handlowych, a kupcem jest ten, kto zawodowo uprawia handel.

Otóż — jak już donosiliśmy — według art. 2 projektu polskiego, za kupca ma być uważany jedynie ten, kto prowadzi przedsiębiorstwo zarobkowe w większym rozmiarze, za takie zaś art. 2 uznaje z pośród przedsiębiorstw, posiadających podatek przemysłowy, przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii i przemysłowe I — V kategorii. Nadto: spółki akcyjne, sp. z o. o. i spółdzielnie.

Na łamach „Kurjera Warszawskiego”, znany prawnik, p. Stanisław Janzewski słusznie krytykuje to postanowienie, pisząc m. in.:

„Dziesiątki i setki tysięcy przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych dalszych kategorii pozostaną poza sferą działania kodeksu handlowego. W ten sposób kodeks handlowy ma się stać kodeksem stanu, ograniczonego z góry do niewiele 5.000 istniejących w kraju przedsiębiorstw handlowych pierwszych dwóch kategorii i około 30.000 przedsiębiorstw przemysłowych pierwszych pięciu kategorii.”

## Krótkie informacje gospodarcze

Państw. Instytut Eksportowy donosi, że import filcu do Holandji nie jest ograniczony w zasadzie żadnymi kontyngentami i że popyt na ten artykuł jest stosunkowo duży.

Wśród francuskich sfer rolniczych zastanawiają się obecnie nad najbliższą polityką rządu, dotyczącą cen zboża. Stan zbiorów poprawił się znacznie i zbiory zapowiadają się obficie.

Według obliczeń na 15 lipca szkody w rolnictwie wywołane posuchą w Estonji wynoszą 11 milj. koron. Przypuszczalnie zbiory będą niższe od średnich za 10 ostatnich lat.

## Z ZAGRANICZNYCH

(z) Czy Anglia podwyższy cła? Wobec odroczenia konferencji londyńskiej w kołach gospodarczych Anglii z niezwykłym zainteresowaniem omawiana jest działalność komisji doradczej dla spraw cel przywozowych. Chodzi o to, czy komisja zaleci: kanclerzowi skarbu podwyżkę cel. oraz czy rząd podwyżkę tę zaakceptuje. Według opinii sfer rządowych, wszystkie państwa, które brały udział w konferencji londyńskiej, obowiązują uchwałą komisji przygotowawczej tej konferencji z 12 maja, która zobowiązuje wszystkie rządy do pokoju celnego nawet w okresie każdej przerwy lub odroczenia konferencji. Z drugiej strony rząd angielski nie czuje się bynajmniej zobowiązany do rezygnowania z ewentualnych wszelkich podwyżek celnych, gdyż Wielka Brytania zaszczerpa sobie prawo odstąpienia od tej rezolucji po 31 lipca pod warunkiem jednorodzinnego wypowiedzenia swego podpisu pod wymienioną rezolucję komisji przygotowawczej.

## KONJUNKTURY

### Pieniądz i papiery wartościowe

Na giełdach światowych w związku z znacznym wstrząsem, którego przed tygodniem doznała giełda nowojorska, zapanowała sytuacja nader niepewna. Ilość dokonywanych transakcji zmalała dość wydatnie, zainteresowanie papierami wszelkiego rodzaju osłabło. Dopiero po wydaniu znanych zarządzeń prez. Roosevelta wkraczających nawet w dziedzinę dziennych wahań notowanych kursów, nastąpiło pewne uspokojenie. Nadmienić należy, że skutkiem widocznego zmęczenia psychicznego czteroletnim kryzysem publiczność amerykańska dotąd z całą dobrą wiarą odnosi się do zarządzeń swego prezydenta. Stwierdzić też należy, że rozmiary rzekomego krachu na giełdach amerykańskich, jak to przedstawiała część prasy europejskiej, były mocno przesadzane. Wstrząs był niewątpliwie silny, ale do krachu dzięki opanowaniu sytuacji przez czynniki miarodajne tym razem nie doszło.

Giełda nowojorska znajduje się pod wrażeniem i wpływem — z jednej strony — zwykłego dolara i spadku zarówno cen towarów, jak kursów papierów, z drugiej — akcji interwencyjnej rządu. Pomimo znacznego spadku notowań sytuację w chwili obecnej można uważać prawie za opanowaną. Rozmiary operacji giełdy nowojorskiej są tak znaczne, że oddziaływały i na inne giełdy. Tak więc giełda paryska w ciągu ubiegłego tygodnia ulegała pewnym wahaniam w związku z niedostępną skrytalizowaną i chwiejną tendencją na rynku nowojorskim, obecnie wszakże nastąpiło duże uspokojenie. Sytuacja na rynku pieniężnym bez zmiany. Giełda londyńska wykazywała spokój przy mocnej tendencji utrzymania kursów. Na rynku pieniężnym stwierdzić należy dużą płynność, kredyty uzyskiwano łatwo. Na rynku dyskontowym czysza.

Na giełdzie warszawskiej pod wpływem wiadomości z innych giełd światowych na początku ub. tygodnia pannaowała sytuacja nader niepewna. Kurs wszystkich papierów obniżył się poważnie. Dopiero w końcu tygodnia, sprawozdawczego zapanował pewien spokój, zaczęto znów dokonywać transakcji przy kursach mocniejszych, przyczem na uwagę zasługuje, że o ile w początku tygodnia wszystkie kursy obniżyły się wraz ze zwykłą dolara, to w końcu okresu sprawozdawczego kursy te poprawiły się o bok dalszej zwykłej dolara. Jest to zatem bezwzględnie dowodem uspokojenia i opanowania sytuacji oraz pobycia się pierwiastka nerwowego, pod wpływem którego przed paroma dniami znajdowały się dokonywane operacje. Banknoty dolarowe ulegały w ciągu tygodnia dużym wahaniom, z wyraźną wszakże tendencją wzrostową, ostatecznie dochodząc nawet do 6.68, odpowiednio też wahały się i ceki od 6.28 w początku do 6.68 w końcu tygodnia, kabel notowano od 6.29 do 6.78.

## Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub tygodniu następująco:

	24. 7.	25. 7.	26. 7.	27. 7.	28. 7.	29. 7.
<b>Pszonica</b>						
Warszawa	38.00	38.00	37.00	36.00	— 1)	—
Poznań	37.00	—	—	—	— 1)	— 1)
Lwów	32.00	—	—	— 31.00	—	—
Lublin	31.00	30.00	30.00	—	29.00	—
<b>Zyto</b>						
Warszawa	20.00	*18.00	*17.75	*17.50	*17.50	—
Poznań	*16.50	*16.50	*16.50	*16.50	*16.50	16.50
Lwów	21.25	—	—	—	—	—
Lublin	20.50	20.00	20.00	—	—	—
<b>Jęczmień</b>						
Warszawa	18.00	17.50	17.50	17.50	17.50	—
Poznań	14.50	14.00	14.00	14.00	14.00	14.00
Lwów	16.25	—	—	—	15.75	—
Lublin	15.00	—	—	14.50	—	—
<b>Owies</b>						
Warszawa	19.00	19.00	19.00	18.50	18.00	—
Poznań	15.00	14.00	13.50	13.50	13.00	13.00
Lwów	14.50	—	—	—	—	—
Lublin	13.50	—	—	—	—	—

\* nowe  
1) nie notowane

Spekulacyjny charakter operacji zbożowych na giełdach amerykańskich uwidocznił się w sposób nader wyraźny przed tygodniem, kiedy skutkiem niespodziewanej zwykłej dolara na giełdach zbożowych nastąpiła gwałtowna zniżka cen pszenicy. Nie było to zresztą żadną tajemnicą dla nikogo, kto się tą sprawą interesował. Swoje drogą ani panika, ani krach amerykański nie był tak znaczny i nie przybrał tak groźnych rozmiarów, jak to przedstawiała początkowo część prasy europejskiej. Obecnie skutkiem zarządzeń prez. Roosevelta nastąpiło na giełdach amerykańskich pewne uspokojenie, za którym zapanowała sytuacja spokojna na giełdach europejskich. Zarządzenia po-

wyższe będą w przyszłości znacznym hamulcem dla spekulacji, wprowadzają bowiem ograniczenia dla zbytnich wahań cen zboża, zarówno w kierunku zwykłej, jak zniżki. Poza tem wypadki z przed tygodnia ujawniły jeszcze jedną niepomysłną okoliczność, mianowicie, że konsumpcja zupełna, nie idzie w parze z operacjami giełdowymi. Jakkolwiek zatem na rynku chwilowo może zabraknąć zboża, to nie znaczy to bynajmniej jeszcze, że go faktycznie niema.

Rynek krajowy znajduje się w chwili obecnej pod znakiem żniw, które zwłaszcza na glebach lżejszych, rozpoczęły się już w całym kraju. Urodzaj o zimin zapowiada się dobrze, zób jarych cokolwiek gorzej, chociaż ich stan dzięki „przekropnemu” letu i ociepleniu znacznie się poprawił. Tegoroczna kampania zbożowa u nas będzie wpływała prawdopodobnie pod znakiem żyta, tak dlatego, że zboże to jest głównie u nas uprawiane powszechnie, stanowiąc dla szerokiego mas ludności najważniejszy środek spożywczy, jak i z tego powodu, że obszar jego uprawy wzrósł kosztem pszenicy. Pomimo zatem dwukrotnie prawie wyższej ceny w porównaniu z zytym pszenicą niezbyt chętnie jest uprawiana. Pochodzi to stad, że pszenica jest bardzo wymagająca tak pod względem uprawy mechanicznej, jak stanowiska, a przedewszystkiem nawożenia. Rolnik zaś ogolony doszczętnie z gotówki nie jest w stanie zdobyć się na nabycie nawozów sztucznych, a kredyt przywatny dzisiaj dla rolnika jest szczególnie trudny.

Tym sposobem musimy się liczyć z koniecznością usunięcia z rynku krajowego poważnych nadwyżek przedewszystkiem żyta. Gdyby rolnictwo wyrzuciło na rynek duże ilości tego zboża, to można by się obawiać zniżki cen. To też rolnicy we własnym interesie powinni skorzystać z kredytu rejestrowego i zaliczkowego (dla mniejszej własności rolnej), aby nie wywołać nadmiernej podaży. Tembardziej jest to wskazane, że z kredytów tych nie będą potrącane żadne inne należności poza ratami z tytułu tegoż kredytu z roku ubiegłego. Po raz też pierwszy uruchomiono kredyt (zaliczkowy) dla mniejszej własności, a zapowiedziano kredyt i dla kupiectwa i młynów. Oprocentowanie obniżono.

Skutki tych zarządzeń okazały się niebawem, nowe zboże bowiem pojawiło się już prawie na wszystkich rynkach krajowych. Jak dotąd różnica ceny pomiędzy zbożem starym a nowym z tegorocznego zbioru nie jest zbyt duża. Ponieważ zaś tegoroczna akcja interwencyjna będzie znacznie rozszerzona, przeto spodziewać się należało, że większych wahań w tym zakresie oczekiwać nie należy.

## Nabiał

Doniesienia o stanie rynków nabiałowych w kraju stwierdzają wszędzie zmniejszenie produkcji masła, wywołane zwiększoną konsumpcją mleka na wsi z powodu żniw. Wytworzyło to tendencję mocniejszą; ceny w początku ub. tygodnia sprawozdawczego lekko zwykowały.

Słaba konsumpcja masła z powodu upalnej pogody i końca miesiąca ujmującego działała na ewentualną dalszą zwykę — możliwie jednakże, że w razie dalszego zmniejszenia się produkcji i ożywienia po 1 sierpnia można się liczyć ze zwyką cen masła.

Zagranica notuje: Berlin: 25. 7. za 50 kg RM. I — 115; II — 108; III — 101; Kopenhaga: 25. 7. za 100 kg Kor. 165.

## Jaja

Dowozy są dostateczne, przy stałym zainteresowaniu towarem, to też ceny zmianie nie uległy.

Za skrzynię 24 kopową jaj loco sklep odbiorcy osiągnano z 70 do 72. Jaja stem-

plowane z gwarancją za świeżość specjalnie w okresie upałów cieszą się dobrą popytem, osiągając ceny wyższe.

Wywóz jaj zagranicę odbywał się w granicach minimalnych.

## Manufaktura

W związku z znaczną zwyką cen wełny surowej na ostatnich aukcjach wełnianych londyńskich na tódzkiem rynku przędzy czesankowej zaobserwowano zwykę cen. Obecne ceny przędzy czesankowej w porównaniu z rokiem ub. zwykowały przeciętnie o 30 proc.

Równocześnie ze zwyką cen przędzy czesankowej, zanotowano kolosalny spadek zapotrzebowania, ponieważ tkalnie nie są w stanie podwyższyć cen tkanin, ze względu na bardzo słabą konjunkturę. Transakcje zawierano ostatnio jedynie w wypadkach wyjątkowych, w razie najkonieczniejszej potrzeby. Tkalnie natomiast, jak narazie, pozbywają się przędzy czesankowej, zakupionej przed zwyką.

Jak długo taka sytuacja potrwa, trudno przewidzieć, w każdym bądź razie odbiorcy przędzy czesankowej mają nadzieję, że przedsiębiorcy zmuszeni będą odstąpić od cen dotychczasowych.

Ceny przędzy czesankowej od chwili zalamania się kursu dolara, ustalone zostały we frankach szwajcarskich, względnie we frankach francuskich.

Warunki pokrycia nie uległy większym zmianom. O ile odbiorca decyduje się na zapłacenie całkowitej należności w gotówce, otrzymuje on dość znaczne skonto gotówkowe, w przeciwnym razie płaci cenę brutto. Weksle przyjmowane są jedynie od takich odbiorców, którzy dotychczas wywiązywali się bez zarzutu ze wszystkich swoich zobowiązań.

## KRONIKA GOSPODARCZA Z KRAJU

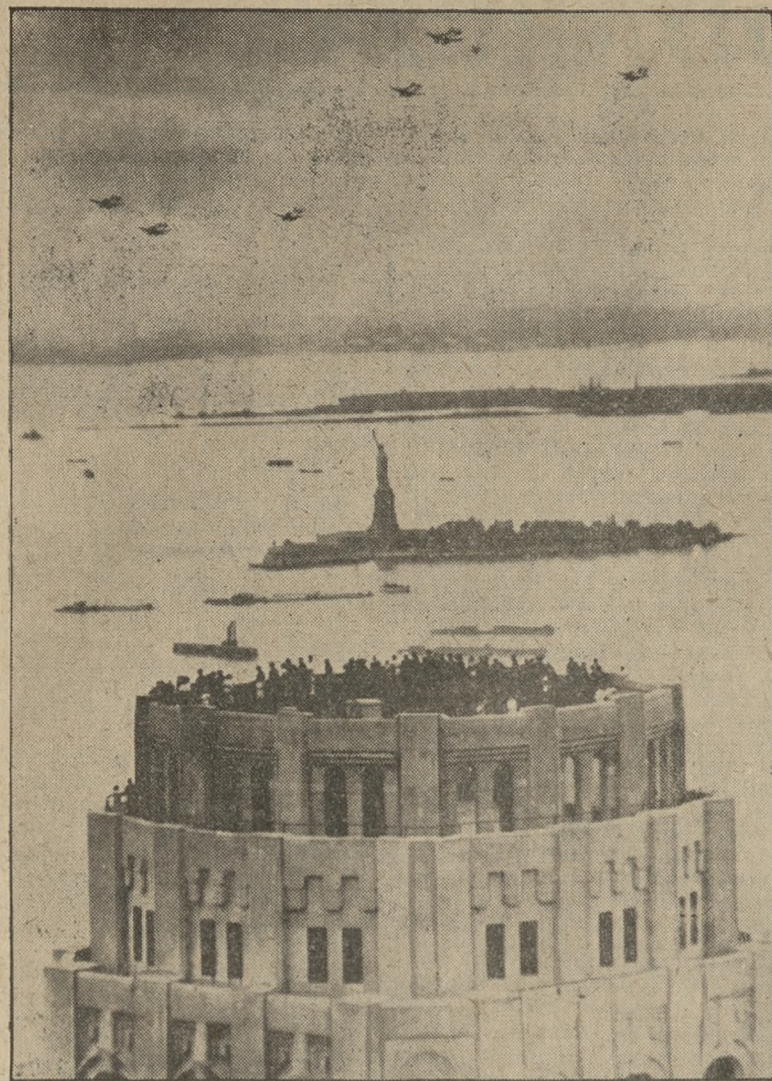
(k) Spadek spożycia artykułów przemysłowych odzwierciedla kryzys na wsi. Skutkiem kryzysu spadł zbyt wielu artykułów pierwszej potrzeby na rynku krajowym. Z artykułów przemysłowych, interesujących rolnictwo, najwięcej ucierpiała stał, której zbyt w r. 1932 w porównaniu z r. 1929 wynosił zaledwie 22,9 proc., dalej żelazo walcowane — 26,0 proc., cement — 40,7 proc., spirytus — 47,4 proc., piwo — 53,8 proc., węgiel — 67,5 proc., zapalki — 71,8 proc., cukier — 81,7 proc., tytoń — 81,8 proc., drożdże 88,9 proc., nafta — 91,0 proc. i sól — 95,9 proc. Jakkolwiek rolnictwo w konsumpcji artykułów przemysłowych bierze udział w wysokości około 20—25 proc. to jednak porównanie cyfr, dotyczących np. soli z jednej strony, a stali i żelaza z drugiej, nasuwa refleksje, że jednak zubożenie rolnictwa odegrało rolę nie małą w spadku spożycia.

(k) Wzrost spożycia mięsa w Polsce w latach kryzysowych. Według obliczenia „Polski Gospodarczej” spożycie mięsa u nas w ciągu ostatnich 3 lat z roku na rok wzrasta. Tak więc spożycie to ogółem z 18.16 kg. na głowę ludności wzrosło do 19.48 kg., w tem wołowego pozostało bez zmiany (6.3 kg.), cielęcogo wzrosło z 1.4 do 1.7 kg. i wieprzowego z 10.1 do 11.2 kg. Spożycie natomiast mięsa baraniego spadło z 0.30 do 0.26 kg. na głowę i końskiego z 0.06 na 0.02 kg. Wytłumaczyć to należy tem, że cena mięsa wołowego, cielęcogo i wieprzowego w porównaniu z baraniem i końskim znacznie spadła, skutkiem czego spożycie baraniny i koniny, i bez tego u nas nieznaczne, spadło jeszcze bardziej, następnie zwiększyła się skutkiem tego konsumpcja wieprzowiny i cielęciny.

## Oficjalny udział Czechosłowacji w „Wystawie Zdrowia“

Premier Czechosłowacki min. Jan Malypeter na specjalnem posłuchaniu przedstawiciela wystawy „Przyroda, Zdrowie i Opieka Społeczna” w Poznaniu, zapewnił, że Czechosłowacja weźmie udział w wielkiej manifestacji słowiańskiej, jaką jest wystawa i w 24 godziny wprowadził tę sprawę na porządek obrad rady ministrów, która po wysłuchaniu referatu ministra zdrowia publicznego i wychowania fizycznego dr. Franciszka Spiny, profesora sławistki na uniwersytecie niemieckim w Pradze i dzięki zdecydowanemu stanowisku ministra spraw zagranicznych dr. Edwarda Benesa, powzięła w dniu 20 lipca jednogłośnie uchwałę, mocą której rząd Republiki Czechosłowackiej zdecydował wziąć oficjalny udział w Wystawie Zdrowia w Poznaniu. Na koszty z tem związane rada ministrów, mimo tendencji oszczędnościowych, asygnowała odpowiednie kredyty. Równocześnie rada ministrów mianowała komisarzem rządu Republikę

Czechosłowackiej radę min. zdrowia dr. Adolfa Ribrida. W rękach komisara rządu skoncentrowana została wspólna akcja na rzecz wystawy ze strony ministerstw: zdrowia i wychowania fizycznego, opieki społecznej, oświaty, spraw wojskowych, zagranicznych, rolnictwa, poczt i telegrafów, kolei, robót publicznych, handlu i sprawiedliwości, które wezmą oficjalny udział w wystawie w Poznaniu. Niezależnie od udziału rządowego będzie poważny udział w wystawie miast czechosłowackich ze stołeczną Pragą na czele, związków, organizacji lekarskich i naukowych oraz przemysłu czechosłowackiego, który w wystawie poznańskiej uczestniczy łącznie kosztem miliona koron. Już dziś nie ulega wątpliwości, że udział bratniej republiki będzie okazałym i stanie się dalszym ogniwem współpracy i postępującego zbliżenia czechosłowacko-polskiego



Eskaadra hydroplanów włoskich opuszcza Amerykę. Zdjęcia dokonano w czasie jej przelotu nad Nowym Jorkiem (w głębi) i statua Wolności.

## Zdrój życia

Rzecz zadziwiająca, że składniki krwi znane są ludzkości dopiero zaledwie 250 lat. Ważnego tego odkrycia dokonał nie uczony zawodowy, lecz laik, kupiec delfijski Antonius an Leewenboeck, który w roku 1673 pod własnoręcznie skonstruowanym mikroskopem pierwszy ujrzął czerwone ciałka krwi.

Rola tych ciałek dla organizmu ludzkiego jest niesłychanie ważna. Im to bowiem przypada w udziale wymiana gazów. Z jednej strony pośredniczą one rozprowadzeniu dostarczonego organizmowi przez płuca tlenu powietrza, z drugiej zaś strony absorbują one i odprowadzają z organizmu nagromadzone w nim ilości kwasu węglowego.

Natura miała tu bardzo trudny problem do rozwiązania i rozwiązała go w sposób prosty ale właśnie dla tego genialny.

Organizm ludzki zużywa wielkie ilości tlenu, który szybko musi być rozprowadzony po całym ciele. Absorbowanie tych ilości tlenu możliwym jest jedynie przez organ o niezmiernie wielkiej powierzchni. Powierzchnię tę osiągnęła natura w ten sposób, że do płynu krwi wmixszała nieprawdopodobnie wielką, jak dla naszych pojęć, ilość czerwonych ciałek, niezmiernie ruchliwych i szybko się odmładzających, które razem wzięwszy, dostarczają odpowiedniej powierzchni dla szybkiego absorbowania wielkich ilości tlenu. Powierzchnia czerwonych ciałek krwi u człowieka wynosi nieprawdopodobnie zupełnie obszar 3840 m. kw.

Ilość czerwonych ciałek w 1 mm kubicznym wynosi u mężczyzny okrągłe 5, u kobiety 4 i 1/2 milj. Ponieważ ilość krwi człowieka wynosi mniej więcej 5 litrów, liczba czerwonych ciałek dochodzi do ca. 25 biljonów.

Gdyby się poszczególne krawki tych ciałek, mające grubość 1 i 1/2 tysięcznych części mm ułożyły w stos jeden na drugi, otrzymałoby się blisko 40 tys. km. długą nitkę o grubości 7 do 8 tysięcznych części mm, to jest prawie tak długa, jak długim jest obwód ziemi.

Czerwone ciałka krwi powstają w rdzeniu pańczerzowym, który bezustannie wysyła je do naczyń krwionośnych, gdzie po trzytygodniowej pracy zanikają.

Ilość czerwonych ciałek krwi wzrasta w miarę unoszenia się człowieka nad poziom morza. Jest to zupełnie naturalne, gdyż wyższe warstwy powietrza zawierają mniej tlenu, skutkiem czego organizm ludzki musi starać się o rozszerzenie swego aparatu czerwonych ciałek dla tem szybszego wchłaniania tego niezbędnego dla życia składnika powietrza. Tak np. w Zurychu (412 m nad poziomem morza) krew ludzka ma 5.750.000 ciałek, w Davos (1.560 m) już 6.300.000, a u ludzi, którzy żyją na wysokości przeszło 2 tys. m, liczba ich wzrasta do 8 milj.

U zwierząt wyższych stosunek jest podobny. Żyjący w Alpach świszcz ma 7 milj., żyjący na płaskowzgórzu Kordyljerów lama nawet 13 milj. Z drugiej strony w czasie mniejszego zapotrzebowania tlen liczba czerwonych ciałek spada znacznie. W czasie snu zimowego liczba ich u świszczki spada do 2 milj.

Składnik, który w czerwonych ciałkach wiąże przejściowo tlen, jest to zawierająca żelazo i siarkę substancja białkowa, hemo-

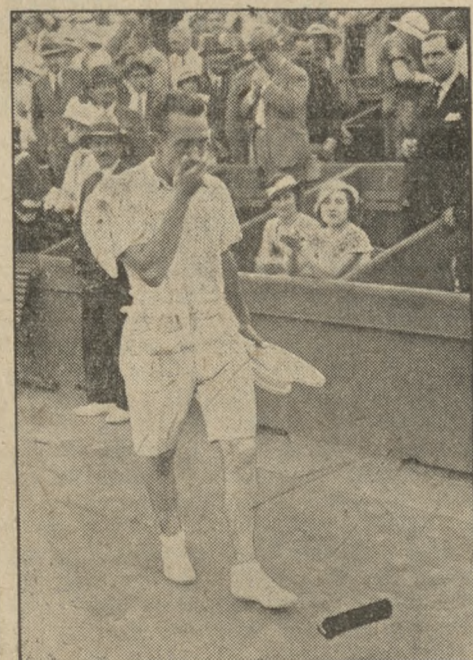
globina. Ona to nadaje ciałkom tym barwę czerwoną, która udziela się także prawie zupełnie bezbarwnemu płynowi krwi.

Obok czerwonych ciałek znajdują się w krwi także ciałka miale. Są one samodzielnymi ustrojami komórkowymi, które mnożą się tak samo jak jednokomórkowe żyjątka i które przy pomocy nóżek mogą się samodzielnie poruszać. Powstają one w gruczołach limfatycznych śledziony i rdzeniu pańczerzowym. Liczba ich w krwi jest stosunkowo mała, bo jest ich tylko 7 tys. w 1 mm sześciennym. Kształt ich jest bardzo rozmaity, stąd też rozróżnia się ich na kilka grup. Białe ciałka krwi stanowią niejako armję organizmu ludzkiego, która ma bardzo ważne funkcje do spełnienia tak w czasach normalnych, jak też gdy organizmowi grozi niebezpieczeństwo. Rzucają one się na każdego intruza, okrążają go rops, wypierają na wierzch lub pożerają. Stąd nazwa ich fagocyty czyli pożeracze.

Funkcje białych ciałek krwi są niesłychanie różnorodne i dostosowują się każdorazowo do danego stanu organizmu. Zależnie od rodzaju choroby, grożącej organizmowi, następuje mobilizacja tego czy innego rodzaju wojsk białych, pośpieszne przesuwanie ich na najbardziej zagrożone miejsca.

## Pieniądz na indeksie

Czy zakup i sprzedaż przy pomocy pieniędzy lub innych środków bankowych traci powoli swe znaczenie w świecie i dąży do zaniku? Sądząc z tego co się dzieje w Europie i w Stanach Zjednoczonych, gdzie już wiele ludzi płaci za zakupy nie pieniędzmi, lecz towarami, potęga złota traci na znaczeniu. Pierwotny system



Tennisista francuski Cochet, pokonany w walce o puchar Davisa przez Anglika, schodzi z zawstydzony z placu boju

„zamiany” staje się znów aktualnym i to w stuleciu, które ujrzało i ujrzy jeszcze tyle zdobywcy człowieka w dziedzinie postępu. Od obszarów dzikiej Afryki, od ziem podbiegunowych, gdzie system zamiany utrzymał się był dotąd z konieczności, wkracza on zwycięsko do krajów najbardziej cywilizowanych.

W Anglii, w Czechach, w Niemczech, w Grecji, w Bułgarii, w Austrii i nawet w Stanach Zjednoczonych Ameryki, wyroby najróżniejszego rodzaju nie są już „kupowane” lecz zamieniane. Nawet w placeniu długów i podatków, ludzkość posługuje się... towarami. W pewnej dzielnicy Anglii, w Brigg, mieście liczącym około 6 tysięcy mieszkańców, zamieniając własne wyroby, kupcy i sklepikarze zapatrywali się w to wszystko, czego im brakowało, by odpowiednio spędzić święta Bożego Narodzenia. Składy kolonialne dały herbatę, cukier, rodzynki i t. p. w zamian za mąkę na placki świąteczne. Składy materiałów ofiarowały sukno na ubranie, otrzymując indyki, jarzyny i inne środki żywności. Nawet aptekarzowi udało się zamienić lekarstwa za produkty żywnościowe.

Moznaby sądzić, że zwolennicy „zamiany” rekrutują się wyłącznie z spośród niższych sfer ludności: przeciwnie, to rządy dały pierwsze przykład powrotu do systemu zamiany. I tak Austria zaproponowała Francji zapłacić drzewem za normalny kontyngent importowanych perfumów francuskich. Niemcy sprzedali Bułgarii materiał kolejowy otrzymując w zamian pewną ilość tytoniu. Węgry zakupiły w Niemczech 1000 wagonów węgla, płacąc za nie tuczonemi gęsiami. Czechosłowacja, za większą ilość koksu dla gazowni węgierskich, uzyskała w zamian pociąg naładowany trzodą i słoniną. Nawet św. Synod bułgarski, czyli najwyższa władza kościelna w kraju, zakupił w Anadolji partję czarnego wosku, dając w zamian paręset tuzinów serów bułgarskich...

W Stanach Zjednoczonych wszystkie uniwersytety w zamian za czesne w gotówce, przyjmują od uczących się żyto, owce i konie — a w Austrii, wieśniakom dozwolono płacić podatki drzewem opałowym. W Stanach Zjednoczonych powstały już stowarzyszenia, których członkowie zamieniają między sobą usługi, opłacając się wzajemnie bonami wydanymi przez stowarzyszenie, ważnymi na wszelkie towary, jakich ono dostarcza. Istnieją tam nawet urzędy pośrednictwa pracy dla godzących się pracować za wynagrodzeniem w naturze. Pierwszy z nich powstał w Oklahoma City. Pewien ogrodnik — jak donosi prasa amerykańska — za swą pracę otrzymał następujące wynagrodzenie: 10 centów gotówki, obiad, trzy funty ziemniaków, jedną koszulę, dwa płaszcze, osiem ubrań i sześć kapeluszy dziecięcych, trzy pary trzewików i parę kaloszy damskich. Ponieważ niektóre z tych przedmiotów były dlań niepotrzebne, przyniósł je do urzędu pośrednictwa pracy i otrzymał za nie to, czego najbardziej potrzebował. System zamiany zaczyna również obejmować dziedzinę duchową: książki, obrazy i t. d. Pieniądz powoli schodzi... na psy.

## Metody przemycania djamentów

Sztuczne oko skrytką — Cenne kapsułki w żołądki

W jesieni ubiegłego roku zwróciła na siebie uwagę belgijskiej policji granicznej młoda dama, która bardzo często jeździła z Belgii do Niemiec i z powrotem. Kontrola nie wykryła w jej walizkach nigdy nic podejrzanego. Dopiero list anonimowy zwrócił uwagę władz na oczy damy, z których jedno było sztuczne. Przy ścisłej kontroli okazało się, że ta wada piękności została przemysłnie wyzyskana i zamieniona na skrytkę na diamenty, niedostrzegalną dla oka celników. Ile cennych kamieni przeschmugłowano w ten sposób nie udało się jeszcze stwierdzić.

W pewien czas później niezależnie od tamtej sprawy zauważono pewnego starszego dzentelmena, który ciągle przejeżdżał z Niemiec przez Kehl do Strassburga we Francji. I w tym wypadku wynik każdej nawet najściślejszej kontroli był negatywny. Z pomocą przyszli władzom przypadkiem. Dzentelmen dostał na granicy ataku ślepej kiszki. Wezwany lekarz kolejowy zarządził natychmiastową operację dla ratowania życia chorego. Pacjent sprzeciwił się jednak energicznie.

Z początku myślano, że to tylko zwyyczajna obawa, którą okazuje każdy ciężko chory. Operator znalazł jednak ku swemu zdumieniu w wyrostku robaczkowym dwie kapsułki wielkości naparstka, a po otwarciu ich odkrył wewnątrz diamenty. Takie kapsułki połykał dzentelmen przed każdą podróżą zagranicę, nie obawiając się odkrycia diamentów przez celników. Niestety raz zbuntowała się ślepa kiszka i zdradziła tajemnicę przemycnika, narażając go na tak przykre konsekwencje.

## Wyspa św. Heleny

przekształconą na muzeum naturalne

Ludność zamieszkująca wyspę, która była miejscem zesłania cesarza Francuzów, zmniejsza się gwałtownie w ostatnich czasach. Obecnie mieszka na wyspie tylko 70 Europejczyków, a i ci zamierzają wkrótce opuścić wyspę, na której niema co robić, do której statki przybijają bardzo rzadko. Powstał zatem we Francji wśród towarzystwa przyjaciół wyspy św. Heleny projekt zebrania odpowiednich



Panna Edyta Wachtlerówna jest najlepszą lotniczką austriacką, uprawnioną nawet do przewożenia pasażerów.

funduszw cellem urządzenia wyspy jako muzeum. Za zgodą francuskiego ministerstwa spraw zagranicznych przystąpiono więc do odbudowy domów, w których mieszkali swego czasu towarzyszący Napoleonowi na wygnaniu generałowie Gourgaud, Las Cases, Montholon. Znajdujące się na wyspie pamiątki po Napoleonie będą konserwowane i pilnowane przez utrzymywanych w tym celu i sprowadzonych z Francji dozorców.

## TEATRY

Teatr Polski

Dziś premiera komedji M. Jewreynowa: „Miłość pod mikroskopem” (autor głośnej sztuki „To co najmodniejsze”) granej z olbrzymim powodzeniem na wszystkich scenach europejskich. W głównej roli dr. Faure wystąpi idealny jej wykonawca znakomity artysta Wojciech Brydziński, który stwarza kreację na miarę europejską. Premiera obudziła wielkie zainteresowanie wśród bywalców teatralnych i wielbicieli wielkiego talentu autora i W. Brydzińskiego.

## O chleb dla 200 tys. rodzin



Stosunki nasze z Rosją polepszają się coraz bardziej co ułatwi zapewne i pchnie na pomyslniejsze tory wielki plan osuszenia błot Poleskich, których obszar rozciąga się po obu stronach granicy państwowej. Prace nad osuszeniem tego olbrzymiego obszaru błot prowadzi od 1928 r. Biuro Projektu Meljoracji Polesia i dzięki temu tu i owdzie na miejscach, gdzie od lat nie było dnia, by nie wyciągano z nich ugrzęzłych w błocie koni, dziś chłopci zbierają suchą nogą siano i chwalą cuda meljoracji. Zajmujący, bogato ilustrowany o tem feljton przynosi ostatni (32) nr. „Ilustracji Polskiej”, w którym znajdują Czytelnicy rozstrzygnięcie wielkiego konkursu „darmo nad polskim morzem”, „Uroda Azjatek”, „Amerykański uniwersytet w Syrii”, „Jubileusz kolebki prawa chelmińskiego” oto nagłówki innych feljtonów i artykułów, które składają się na piękny numer tego pisma. Uzupełnieniem są liczne zdjęcia aktualne, oraz zwykłe działy stałe, jak odcinek zajmującej powieści „Kawczyńskiego, nowela, mody, humor i t. d.

### Duchowieństwo misyjne na Dalekim Wschodzie

Wyświęcenie nowego biskupa z Indochin oraz czterech biskupów z Chin, dokonane ostatnio przez Ojca św., nanowić uwagę ogółu chrześcijańskiego na kraje Dalekiego Wschodu Dlatego też parę danych statystycznych zaczerpniętych ze źródeł miarodajnych, niewątpliwie zainteresują wszystkich.

Chiny posiadają 1 diecezję 78 wikariatów apostoelskich, 29 prefektur apostoelskich oraz 12 misyj sui juris. Z tych 120 placówek 19 znajduje się pod kierownictwem duchowieństwa miejscowego. Poza-tem biskup-tuziemięc jest sufraganiem wikariusza apostoelskiego w Kantonie.

Ogółem Chin liczą 1420 księży-tubylców i 1930 misjonarzy, przybyłych bądź z Europy, bądź z innych krajów białej rasy Według ostatnich obliczeń na terytoriach chińskich znajduje się ogółem 2500.00 katolików z czego około miliona znajduje się pod opieką księży-tubylców.

W Indjach (w tem również Birmania oraz Ceylon) 57 placówek misyjnych dzieli się na 11 archidiecezji, 35 diecezji, 3 wikariaty, 5 prefektur apostoelskich oraz 3 misje zwyczajne. Jednocześnie z nich oddanych jest pod opiekę duchowieństwa miejscowego. Duchowieństwo to składa się z 2.000 księży-tubylców, 1500 księży misjonarzy, czyli że ogółem 3.100 misjonarzy ma powierzoną pieczę nad 3.500.000 wiernymi.

Co się tyczy Indochin, to nowokonskrowany biskup Tong jest pierwszym biskupem-tuziemięcem w tym kraju. Będzie on zarazem biskupem sufraganiem przy wikariacie apostoelskim w Phat-Diem Należy dodać, że diecezja Phat Diem prawie całkowicie jest pod opieką duchowieństwa tubylczego.

W Japonii z dwunastu placówek misyjnych tylko jedna należy całkowicie do biskupa-tuziemia. Biskup ten, Mgr. Hayasaka, w diecezji Nagasaki posiada dwie trzecie wszystkich katolików Japonii (100.000), którym poświęcają swą pracę duszpasterską 222 misjonarze zagraniczni, oraz 62 księży tuziemcy.

Co do Korei, to wszystkie placówki misyjne zajęte są przez misjonarzy, którzy w ogólnej liczbie 115 zajmują się 100.000 wiernymi, z tego 40.000 należy do 64 księży Koreańczyków. (KAP).

### Encyklopedia dyplomatyczna

Międzynarodowa akademja dyplomatyczna w Paryżu ukończyła ostatnie wielkie dzieło, mianowicie encyklopedję dyplomatyczną, nad którą pracowała siedem zgorą lat. Z tej okazji odbyło się pod przewodnictwem prezesa ministrów fran-

cuskich Daladiera uroczyste posiedzenie. W dziele tem współpracowało 27 premjorów, 49 ministrów spraw zagranicznych i 512 posłów i ambasadorów z 63 krajów. Encyklopedia ta zawiera wszystkie od roku 1856 zawarte traktaty i układy. W i P.

### Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

#### Śmiertelność niemowląt w Polsce

Jak wynika z ostatnich zestawień Głównego Urzędu Statystycznego, w I kwartale r. b. zanotowano w całej Polsce 34.033 zgony niemowląt. Na 100 urodzeń żywych przypadało 15,4 zgonów niemowląt. Największa śmiertelność niemowląt, mianowicie 18,9 zgonów na 100 żywych urodzeń przypada na województwa południowe. W województwach centralnych śmiertelność wynosiła 14,5, we wschodnich 12,5, w zachodnich 12.

#### Śmiertelność niemowląt według wyznań przedstawiała się następująco: wyznanie rzymsko-katolickie 15,2 zgonów na 100 urodzeń żywych, grecko-katolickie 23,4, prawosławne 13,5, ewangelickie 17,9, mojżeszowe 5,6, inne wyznania 9,9.

#### W sprawie wypieku pieczywa w niedzielę

Cech piekarzy warszawskich interwował w dniu 29 z m. w komisariacie rządu m. st. Warszawy w sprawie zakazu wypieku pieczywa w niedzielę. Cech piekarzy wysunął postulat, aby zakaz ten objął również piekarnie żydowskie i tureckie.

Ponieważ zakaz wypieku niedzielnego spowodowałby utratę pracy przez znaczna ilość robotników, zażądano podobno, że cech piekarzy ma się zobowiązać do zatrudnienia 100 robotników przez 5 dni w tygodniu.

### SPORT

#### Lekka atletyka

#### Praga — Poznań. Zawody międzymiastowe, które odbędą się w niedzielę 6 bm. o godz. 17 na stadionie miejskim stanowić będą najważniejszą imprez sportową w Poznaniu. Przygotowania do zawodów są już w pełnym toku. Zawodnicy poznańscy mimo okresu wakacyjnego znajdują się w dobrej formie, np. „Zaborzyński” w skoku w wyż ostatnio uzyskał wynik 180 cm, a Hofmann obiecujący nasz reprezentant w skoku w dal skoczył 6,78 m. Przed- sprzedaż biletów, których cena jest odpowiednio dostosowana do panującego kryzysu, już się rozpoczęła w firmach „Came-

ra” Fr. Ratajczaka oraz „Dom Sportowy” Św. Marcin.

W Düsseldorfie startowali Amerykanie osiągając świetne wyniki: Laborde w dysku uzyskał 50,38 m, zwycięzca olimpijski John Andersson 48,33, Niemiec Sievert 47,29. Ostatni zwyciężył w kulii wynikiem 15,65 m. Inne wyniki były następujące: 100 m — Metcalf 10,3, 400 m — Fuqua 49 sek., 800 m — Cunningham 1:55,4; skok w wyż — Spitz 1,94, 110 m pl. — Morris 15 sek.

### Piłka nożna

W najbliższą niedzielę rozpoczną się finałowe rozgrywki o mistrzostwo ligi i o spadek do klasy A. O mistrzostwo grają w Warszawie — „Legja” z „Pogonią”, a w Wielkich Hajdukach — „Ruch” z „EKS”. W drugiej grupie, walczącej o spadek — „Garbarnia” spotka się w Krakowie z „Warta”, a „Czarni” we Lwowie z „Podgór-rem”. (PAT)

### Pływanie

Rekord polski na 400 m st. klas. w czasie 6:28 ustalili w niedzielę Szrajzman II. Po niedzielnych zawodach o mistrzostwo ligi waterpolowej na pierwsze miejsce wysunęli się warszawscy akademicy. Walka o pierwsze miejsce rozegra się pomiędzy „AZS” a „EKS”. 1. „AZS” — Warszawa 6 gier, 10 p., st. br. 14:5; 2. „EKS” — Śląsk 5 g., 8 p., st. br. 22:5; 3. „Cracovia” — 7 g., 6 p., st. br. 18:19; 4. „Makkabi” — Kraków 7 g., 6 p., st. br. 11:21; 5. „Hakoah” — Bielsko 5 g., 0 p., st. br. 6:19. (PAT)

Mistrzostwa pływackie w Bydgoszy. W niedzielę 6 bm. odbędzie się w pływalni garnizonowej mistrzostwa pływackie Pomorza. Przewiduje się 16 biegów i sztafet oraz skoki. Dnia 15 bm. odbędzie się pływackie mistrzostwa m. Bydgoszczy, do których stawać mogą zarówno sportowcy stowarzyszeni, jak i niestowarzyszeni. Przewiduje się 12 biegów i sztafet. Zgłoszenia przyjmuje organizator z ramienia „Sokoła” III druż. Władysław Woźniak, Bydgoszcz, Gdańska 1.

### RADJO

Środa, dnia 2 sierpnia 1933 r.

Poznań (334 m) godz. 12.25 codzienny przegląd prasy polskiej i kom. meteor. z Warszawy; godz. 12.59 sygnał czasu; godz. 13.03 płyty gramof.; godz. 14.00 giełda pien. i zboż. - towarowa; godz. 14.10 kom. gosp. roln. sprawozd. o ruchu statków itd.; godzina 18.00 odczyt z cyklu mis. pt. „Polska misja na Sachalinie”; godz. 18.15 tr. z Warszawy; godz. 19.40 kwadrans literacki z Warszawy; godz. 19.58 sygnał czasu; godz. 20.00 tr. z Warszawy; godz. 22.00 sygnał czasu, kom. sport. i polic.; godz. 22.15 muzyka tan. z płyt.

Warszawa (1412 m) godz. 7.00 sygnał czasu; g. 7.20 wesołe utwory w wyk. ork. Dobrindta (płyty); godz. 7.30 dz. por.; godz. 7.35 płyty; godz. 7.52 chwilkla gospodarstwa domowego; godz. 7.55 program na dz. bież.; godz. 11.57 sygnał czasu; godz. 12.05 kwartet Beethovena (płyty); godz. 12.25 codz. przegląd prasy polskiej; godz. 12.33 kom. meteor.; godz. 12.35 muzyka symfoniczna z płyt; godz. 12.55 dz. połudn.; godz. 14.55 muzyka z płyt; godz. 15.05 wiadom. bież.; godz. 15.10 kom. Państw. Instytutu Eksp.; godz. 15.15 muzyka z płyt; godz. 15.25 kom. gosp.; godz. 15.35 muzyka z płyt; godz. 15.45 skrzynka P. K. O.; godz. 16.00 muzyka salonowa i jazzowa (płyty); godz. 17.00 odczyt z Wilna; godz. 17.15 koncert polskiej muzyki ludowej w wyk. ork. A. Stremberg i Wł. Kaczyńskiego; godz. 18.15 odczyt (z cyklu „Sport i wychowanie fizyczne”) p. t. „Czego nie wiemy, a powinniśmy wiedzieć o biegach na orzełaj” — wygi. p. M. Kurletto; godz. 18.35 recital śpiewaczy J. Hennert, akomp. L. Urstein; godz. 19.05 utwory skrzypcowe w wyk. Bron. Gimpla (płyty); godz. 19.20 rozmaitości; godz. 19.40 kwadrans literacki pt. „Serce walczącej Polski” — fragment z powieści „Wierna rzeka” S. Zeromskiego; godz. 20.00 recital fortepianowy J. Turczyńskiego; godz. 20.50 dz. wiecz.; godz. 21.00 skrzynka rolnicza; godz. 21.10 wesołe podwórko warszawskie — faktomontaż pióra Kiana Harvya; godz. 22.00 muzyka taneczna z Ciechocinka; godz. 22.25 wiadom. sport.; godz. 22.35 kom. meteorologiczny dla kom. lotn. i kom. polic.; godz. 22.40 d. c. muzyki tan. z Ciechocinka.

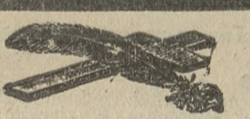
Programy zagraniczne: Budapeszt (550 m) 21.30 muzyka lekka. 22.15 muzyka cygańska: Praga (489 m) 20.30 „Pajace” op. Leoncavallo; Rzym (441 m) 20.45 „Stentello” opt. Cuscina; Wiedeń (517 m) 19.35 koncert orkiestry wojskowej, 22.10 muzyka lekka.

### KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 31 lipca zgłoszono: Marja Lachowiczowa z domu Lewicka, 34 lat, Urszula Pawłowska, 3 mies., Marja Lipowiczówna, ekspedjentka, 54 lat, Michał Stelmach, krawiec, 53 lat, Janina Matuszak, 5 mies., 10 dni. Marcin Szymandera, inwalida wojenny, 45 lat, Jan Proch, ślusarz, 21 lat, Zenon Augustyniak, 21 dni, dr. Julian Krzych, lekarz, 58 lat, Wincenty Skalski, mistrz garncarski, 77 lat, Władysław Majewska z domu Gniatkiewiczówna wdowa, 83 lat, Zulewicz Amelja z domu Kleebrun-Girtler wdowa, 85 lat, Joachimiak Czestaw, 2 goziny, Aleksandra Borucka, 9 mies., 23 dni.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.



W niedzielę, dnia 30 lipca 1933 r., o godzinie 2.55 zasnął w Bogu, po długich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż i nasz najukochańszy ojciec, s. p.

## Michał Stelmach

przeżywszy lat 54. Pogrzeb odbędzie się w środę, 2. b. m., o godzinie 4.15 po poł. z kostnicy szpitala Miejskiego na cmentarz jeżycki.

Wciężkim smutku pogrążeni  
**żona i córki.**

zg 19 504  
Poznań, Kepno, Essen, Trzcina, Rychtal.

Dnia 31 lipca 1933 r. zmarła po krótkich i bardzo ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja droga żona, nasza najdroższa siostra, szwagierka i ciotka, s. p.

z Ratajczaków

## Barbara Pieczyńska

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 2 sierpnia, o godz. 17 z Szpitala Przemienienia Pańskiego na cmentarz św. Marciński, ul. Bukowska. Msza św. za duszę Zmarłej odbędzie się w czwartek, dnia 3. b. m., o godz. 8,30 w kościele św. Marcina.

Poznań — Puszczykowo. **Mąż z rodziną.**

zg 19 509 Zakład Pogrzebowy „Ceremonjal”

### A. Koszewski

Stary Rynek 61  
sprzedaje najtaniej

Okucia budowlane  
Zamki do drzwi  
Zawiasy  
Klamki mosiężne  
Rudry — Zasuwy  
Zamki bezpieczne  
Okucia do mebli  
Gwoździe — Druty — Nitry  
Szpadle — Widły — Grabie  
Narzędzia.  
Pg 3117-20.85

Dnia 31. 7. 1933 r. zesłała z tego świata po krótkich, ale ciężkich cierpieniach siostra naszej szefowej, s. p.

## Barbara Pieczyńska

która jako człowiek o szczerym i złotym charakterze była nam prawdziwą i nieodwołaną opiekunką i przełożoną. Odprowadzeni zwłok na miejsce wiecznego spoczynku nastąpi dnia 3. b. m., o godz. 17 ze szpitala Przem. Pańskiego.

Cześć Jej pamięci.  
zg 19 508

Personel Firmy Mandłowa, Puszczykowo.  
Zakład Pogrzeb. „Ceremonjal” Towarowa 25. Tel. 3180.

Dnia 31 lipca r. b. zmarł członek - jubilat naszego Bractwa, s. p.

## Wincenty Skalski

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 3 sierpnia r. b. o godzinie 16-tej z kostnicy cmentarza w Górczynie.

Szan. Członków prosimy o liczny udział w pogrzebie, zaś Członków Straży Honorowej wzywamy obowiązkowo do stawienia się w mundurze bez broni.

Cześć Jego pamięci! Pg 3 747-31,18  
**Zarząd Bractwa Kurkowego w Poznaniu, zał. 1253 r.**

Kupię używaną

## MŁOCARNIĘ

do zapędu parowego  
60—63 cal. Lanza lub  
F15thera.

Majątek Niepruszewo  
pocztą Otusz  
powiat Nowy Tomyl.  
zg 19458

W dziesiątą bolesną rocznicę śmierci nieodwołanego syna i brata naszego, s. p.

## Tadeusza Styczyńskiego

odprawi się za spokój duszy Jego

## msza św. żałobna

w kaplicy św. Józefa w czwartek, dnia 3 sierpnia, o godz. 8 rano.

**Rodzice i siostry.**

zg 19 507

#### Osiedliłam się przy ulicy Długiej 18, 1. p.

(narodził pl. Bernardyński)

i przyjmuje pacjentów prywatnych i kasy Chorych od 8—9 i od 16—18 zrg 19492

## Dr. med. Wanda Starkowska

Lek. specj. w chorobach wewnętrznych, (tel. 22-89)

## Wróciłem

przyjmuje jak zwykle

## K. Perkitny, Dentysta

Kantaka 5 zg 19 503 Tel. 56-33

## Wróciłem

# WITOLD NEYMAN

lek. dentysta  
przyjmuje od 10—1 i od 4—6.

Fredry 6 zg 19506 Tel. 17-30

## Dr. med. Wieleński

lek. specjalista w chorobach uszu, nosa i gardła

wrócił. zg 19 512

Poznań, Gwarna 8. 11—1 i 5—6,30

## Wróciłem

## Dr. med. Bolesław Piechowski

specjalista w chorobach dziecięcych.

Poznań, plac Wolności 11  
10—12 Telefon 52-28 15—17

## Wróciłem

## WŁ. HEJNOWICZ, dentysta

Kilińskiego 7, telefon 75-67

Dziatarnia. 1 860

## Bardzo staniały

anodówki. Jeszcze zwiększona pojemność! Jeszcze doskonała technika produkcji. Fabryka ogniw Mat, Poznań, Składowa 5/7.

dg 542



# Od 1 sierpnia Wyprzedaj sezonowa po cenach niższych



pomimo, że skóry w ostatnim czasie znacznie podrożały  
Największy skład obuwia **KRUK** Stary Rynek 9.

Prz 3 743-31.13



od tego się  
kurczyła  
zaczyna

odciska lub drobne zaprębiania  
które nieuchronnie jest już  
objawem, że skóra przestaje  
być odporną. Chroć ją!

Skóra nie może być  
czymś więcej niż zdrową  
i sprawną.

Ataki zapalenia naskórka, bóle  
zapalenia wywołują, co najwcześniej  
odciska pęcherz.

jest tylko  
który ja  
wzdrowi



Na całym świecie  
Sól do nóg Jana, dzięki  
zawarciu soli trwałej  
czymś więcej niż zdrową  
i sprawną. Nie daje im  
niczy. Ręcznie kapie  
wódkę do nóg Jana  
i zawsze od razu odpręca  
na, palma wiesz. Coś  
możesz zrobić?

SOL DO NOGI JANA

## L. Grabianowski, kurator Poznań, Żupańskiego 1

wzywa wszystkich właścicieli polis  
**Sterbe-Kassen-Renten-Verein**

do odebrania zwaloryzowanej wartości polis z tytułu ubezpieczenia na życie w ciągu 6 miesięcy od daty ogłoszenia.

już czas  
użyć przeciw Reumatyzmowi, artretyzmowi itd.  
**PRIMA DROWA**  
ekstrakt sosnowy  
1 kg wystarczy na 4 kąpiele, wystarcza tylko 4.- zł.  
**Drogerja Warszawska**  
Poznań, 27 Grudnia 11.  
dg 736

**Oprawy książek**  
wszelkiego rodzaju  
Introligatornia  
Drukarni Toruńskiej  
T. A. w Toruniu  
ul. św. Katarzyny 4.

**PROSZEK z. KOGUTKIEM**  
(MIGRENO-NEVROSI)  
USIWA NAJUPORCZYWSZY  
**BÓL GŁOWY**  
MIGRENE, NEURALGJE,  
**BÓLE ZĘBÓW,**  
GRYPE, PRZEZIEMIENIA  
BÓLE ARTRETYCZNE,  
STAWOWE, KOSTNE I T.P.

PROSZEK TE WYRABIAMY W POSTACI TABLETEK.  
ŻĄDAJCE ORYGINALNYCH PROSZKÓW z. KOGUTKIEM

## Lokal handlowy

obszerny, z całkowitem urządzeniem i mieszkaniami, w najruchliwszym punkcie większego miasta pow. Wlkp., nadający się na każde przedsiębiorstwo (skład fabryczny, dom towarowy, magazyn galanterji, ewent. kawiarnia, której brak w tej części miasta) od 1. 10. do wynajęcia. Łaskawe zgłoszenia „Par“, Poznań pod 56,93. Pg 3 736-56,93

## UBIKACJE

handlowe w centrum miasta 102 kw. m. duże, nadające się na hurtownię, magazyn, rozlewnię piw, kawiarnię oraz duże suche piwnice w całości lub oddzielnie wynajmie zg 19 502  
Cech Rzeźniczo Wędliniarski w Poznaniu, Rzeźnia Miejska.

WYPRZEDAJE SIĘ  
na Gieldzie Handlowej, ul. Stawna 13 przy ul. Wronieckiej z wolnej ręki, codziennie od godz. 9-tej rano do 6-tej wieczorem, pozostałości z licytacji, jak:

zegarki męskie i damskie, złote, srebrne i niklowe, bransoletki, sygnety, obrączki złote, pierścionki brylantowe, zegarek antyczny, wysadzany dżamentami, 1 p. guzików do mankiet, papierońce srebrne, 1 budzik, 2 zegary w postumentach, 3 laski z srebrnymi galkami, garnitur niklowy do kawy, zegar w postumencie antyk, 6 noży, 6 wideley, 1 skrzynia do sztućca, 5 noży, 5 wideley, 5 łyżeczek srebrnych, 5 aparatów fotograficznych, 2 rakietki tenisowe, 1 torbka damska srebrna, 2 aparaty radjowe 3 i 4 lampowe, 3 p. skrzypiec, 2 gitary, 1 instrument „Banio“, 2 maszyny do szycia damska i męska, 1 piecyk elektryczny, 1 pierzyna, 2 poduszki, 1 dywan, nagroda srebrna ubrania męskie, ubrania smokingowe, 1 ubranie frakowe, płaszcz męski, futra męskie, 1 szt. materji z dodatkami na płaszcz m. zim., pończochy damskie i dziecięce, pajączki dziecięce, sweterki, rekawiczki, partje guzików, czapki dziecięce, krawaty. Poza: partje kilimów nowych różnej wielkości, 1 szafa żelazna, obrazy, bufet antyczny, samochody „Fiat“ 503 i 501 i „Mathis“ oraz wiele innych przedmiotów.  
Pg 3 745-56.104

GIELDA HANDLOWA - LOMBARD, ul. Stawna 13, tel. 28-08.

## OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:  
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 205, d 1811  
i t. d. = 1 słowo.  
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

<b>1 SPRZEDAŻE</b>  <b>Meble</b> najtaniej A. Baranowski Poznań Podgórna 13. Pg 3122-23.59  <b>Morele zaleszczyckie</b> wyborowe 15 zł, miód kuracyjny jasny 17 zł, wysyłamy pięciokilogramowa opakowanie franco, zaliczka Spółka Owocarska Zaleszczycki.  <b>Bacznosc</b> <b>Miesiące taniach mebli</b> poleca w pierwszorzędnym wykonaniu z najlepszych materiałów po bardzo przystępnych cenach. Andrzejewski, Poznań, ul. Wrocławska 4.  <b>Meble</b> najtaniej u Bakosia ul. Wenecjańska 1 Most Chwaliszewski przy Krzyżu.  <b>Samochód</b> limuzyna tanio sprzedam. Wiadomość: telefon 51-40. zdg 47 389  <b>Instalatorzy</b> sprzedam tanio mało używane: piecyk gazowy „Junkers“ i wannę emalowaną „Alba“. Zgłoszenia Chmielowski, Kręta 11. zdg 47 114  <b>Dom Tow. Jednolitych Cen</b> poleca 5 000 par pończoch damskich po cenach rewelacyjnie niskich. Jan Bielecki, Fr. Ratajczaka 36 vis-à-vis Bilbortskiej Uniwersyteckiej. dg 557  <b>Meble używane</b> wszelkiego rodzaju do sprzedaży komisowej za bardzo dogodnych warunkach przyjmujemy. Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Sprzedaż krótkim czasie zapewniona. Pg 3 153-23.46  <b>Cegły — Tonówki</b> Ia jakości dostarcza wagonowo loco fabryka i w mniejszych ilościach poniżej wagonu loco własna składowa Poznań ul. Składowa 57 po cenach przystępnych: M. Pociwicz, Zakłady Ceramiczne / Cegielnie Ludwiko-wa, p. Mosina telefon Mosi-na nr. 1. Pg 3 522-30.45  <b>Majątek</b> 370 bonitacja 5 mk piękny dwór, 45 krów, kamień 135 000 — wpłaty 60 000 Kilkadziesiąt majątków każdej wielkości. Kwiatkowski — Gniezno, Lecha 4. zdg 48 648	<b>Samochód</b> Fiat 509 okazynie sprzedam. — Sienkiewicza 14. zdg 48 254  <b>Ciężarówke</b> Chevrolet pierwszorzędnym stanie sprzedam Restauracja Nowak, Szewska 1. zdg 48 614  <b>Akwarjum</b> tanio. Półwiejska 30 m. 8, godz. 20. zdg 48 616  <b>Motocykl</b> Rudge 350, Piotrowski Jezuitska 4. zdg 48 592  <b>Restaurację - kawiarnię</b> mieszkaniami koncesją sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 598  <b>Szafka</b> składowa tanio na sprzedaż. — Władzowa 8 fryzjer. zdg 48 601  <b>Sprzedam</b> parcelę na Sołcuzy Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 48 622  <b>Skład</b> towarów krótkich zaprowadzony. 2 pokojowe mieszkanie, sprzedam Widermański Marsz. Focha 167. zdg 48 628  <b>Ciężarówke</b> 1 1/2 tonnowa w najlepszym stanie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 747  <b>Sprzedam</b> okazyjnie sypialnie lóżka żelazna, leżankę, różne rzeczy z powodu wyjazdu. Adres Kurjer Poznański zdg 48 877  <b>Majątek</b> 860 mórg, dworek ośmionokojowy, parku, zabudowania masywne, inwentarz żywy martwy kompletny (Garnitur). Cena 250 000 wpłaty 100 000. Rutkowski, Górna Wilsa 114. zdg 48 726  <b>Pianino</b> „Ecke“ tanio, Woźna 10, podwórze prawo, IV. zdg 48 719  <b>450</b> mórg buraczanych okolicy Leszna 125 000 wpłaty 80 000. Ratajczak, Poznań Plac Sapieżyński 4. zdg 48 894  <b>Rower</b> damski, jak nowy wolny bieg 95 złotych. Wrocławska 22 mieszkanie 4. zdg 48 881  <b>2</b> leżanki lóżko tanio. Prusa 20, mieszkanie 18. zdg 48 878  <b>Tapczany</b> leżanki szufladami korzystnie. Kreta 23. Banas. zdg 48 876.	<b>Młody</b> szwiec rasowy zegar stojący waga mosiężna korzystnie Adres Kurjer Poznański zdg 48 741  <b>Adler</b> do pisania. Szkolna 7/8, m. 8. zdg 48 706  <b>Pas 27 metrów</b> skórzany 130 mm szeroki. 6 mm grubym sprzedam tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 756  <b>Meble</b> szukasz dostanie tanio. Fabryka Mebli, Rynek Śródecki, Dogodne warunki. zdg 48 753  <b>Willa</b> na sprzedaż — lub wymienie na mniejszą gospodarke ulica Te-czowa 28, willa Górczyna. zdg 48 645  <b>Sprzedam</b> motor 7 konny Otto Deutsch mało używany na benzol lub benzynę. E. Staniszewski, Krótoszyn. zdg 48 872  <b>Sprzedam</b> skład fryzjerski centrum tanio. Adres Kurjer Pozn. zdg 48 871  <b>Gospodarstwo</b> 80 pszennej przy Poznaniu 30 000 wpłaty 18 000. Wielkie Garbary 48 mieszkanie 21. zdg 48 869  <b>Najkorzystniej Szkło do zapraw — Szkło stołowe</b> <b>Porcelane — Alpaqe</b> Hurtownia Szklana, 27 Grudnia 4. zdg 48 911  <b>2</b> 2 garnitury klubowe, duże lustro sprzedam. Maleckiego 36, m. 6, od 2-6. zdg 48 865  <b>Kareta</b> elegancka (lando), na dwie strony otwierana szybko rzućta, osie patentowe sprzedam. Drogerja Tuńska — Poznań, Chwaliszewo 69. zdg 48 800  <b>Skład papieru</b> narożnik 2 okna wystawne przy pl. Nowomiejskiej z towarem na sprzedaż. — Alfons Kaszade, Plac Nowomiejska 6. zdg 48 683  <b>Ambicją każdej młodej gospodini jest</b> zaprządzenie owoców na zimę — Sloje (Wecka) Aparaty (Wecka). Przyrzędy kupuje się najtaniej — Wroniecka 24 (podwórze), Hurt Porcelany. zdg 48 910  <b>Lodówkę domową</b> Motor 1/4 kon. Piec gazowy 4 paleniska C. Rań. 27 Grudnia 14. L. zdg 48 912	<b>Wózek</b> dziecięcy, dobrym stanie. Chelmońskiego 9, m. 1. zdg 48 861  <b>Motocykl</b> Hudson sportowy bardzo korzystnie. — Zgłoszenia od 6-8. Umieńskiego 19 m. 24. zdg 48 681  <b>Amazonke</b> czarna tanio sprzedam Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 48 655  <b>Motocykl</b> B. S. A. 350 cm najlepszym stanie okazynie sprzedam. Gajowa 4, m. 9. zdg 48 656  <b>Wiatrak</b> najlepszym stanie, sprzedam lub wydzierżawie. Zgłoszenia Piekarnia Bobkiewicz, Gostyń. Kolejowa 21. zdg 48 640  <b>Biuro</b> męski pokój, Rybaków 29. — 6. zdg 48 643  <b>Ogród — domek</b> Puszczkowsko, Lipowa 3. Pg 3 737-56.64  <b>Parcele</b> dealnie położone za Brama Warszawską bezpośrednio przy osiedlach „Dom Własny“, „Praca“ wodociąg kanalizacja i światło na miejscu sprzedam bardzo tanio. Malecki: Droga Debińska 11. telefon 11-90 Pg 3 135-6-20,9/10  <b>Meble</b> maszynę do szycia spręży używane korzystnie sprzedam. Godzina 11-1. Plac Wolności 13, m. 12. zdg 48 606,9  <b>Elegancki damski rower jak nowy</b> wolny bieg pierwszorzędnej marki 95 złotych, Wrocławska 22, m. 4. zdg 48 882  <b>Maszynę</b> damską sprzedam. Szyperka 3, m. 3. zdg 48 863  <b>Wille</b> nowa 3-ubikacyjna mieszkaniem, chlewy, ogród. Przy Poznaniu sprzedam 9 000 lub zamienie na gospodarstwo. Szott, Chwaliszewo 76, jadłodajnia Poznań. zdg 48 790  <b>Tanio</b> sprzedam kanapę szafę stół rozkładany, lóżko wale żelazne, dobre utrzymywane. Raczynskich 2, mieszkanie 6. zdg 48 679  <b>Stółki</b> z płyta marmurowa oraz szafa oszklona 2 1/2 mtr. długo. tanio na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 48 678	<b>Karetkę</b> dwuosobowa, lakowa na gumach, doskonale utrzymana sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 48 654  <b>Meble używane</b> następujące sprzedam okazynie: cztery sypialnie, dwie jadalnie, dwa gabinety męskie, garnitur klubowy, szafy, biurka amerykańskie, różne inne meble. Nowy Dom Komisowy, Woźna 16, rg 2576  <b>Wózek</b> dziecięcy, mało używany korzystnie sprzedam. Kraszewskiego 24, składowa. rg 2570  <b>Foksterrierki</b> sprzedam. Poznańska 56, m. 3. zdg 48 852  <b>Jadalnia</b> stylowa okazynie. Stołarnia, Bukowska 9. zdg 48 844  <b>Wózek</b> sportkę sprzedam. Niegolewskich 18, mieszkanie 10. zdg 48 677  <b>Zakład</b> fryzjerski, centrum do sprzedania Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 835  <b>Skład</b> kolonjalny maglem mieszkaniem zaprowadzony sprzedam Marzałka Focha 30 mieszkanie 17. zdg 48 785  <b>Tapczan</b> w dobrym wykonaniu sprzedaż zakład tapicerski Fredry 6, narożnik. zdg 48 784  <b>Bardzo tanio</b> „Express“ do kawy garnitur w skórze, pokój męski, sypialka, kuchnie białe, saloniki oraz inne meble używane kupuje i sprzedaje Polski Dom Komisowy Woźna 44. zdg 48 781  <b>Lis</b> dopielaty nowy okazynie tanio. Fredry 2 mieszkanie 9. zdg 48 778  <b>Nadwyznaczna okazja</b> Pianino krzyżowe — Zgłoszenia Polski Dom Komisowy Woźna 44. zdg 48 777  <b>Meble tanio Szczaniecki</b> Nowa 1 i Tama Garbarska 3. zdg 48 775	<b>Wille</b> jednomieszkaniowa kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 256  <b>Rowery</b> wózki dziecięce kupie. Marsz. Focha 37 garaże. zdg 48 620  <b>Za gotówkę kupię</b> urządzenie składu manufaktur, konfekcji używane lecz dobrym stanie 3x7,50 tragarze 38-50“, 2 szuby 210x250 2 szuby 55x210 1 szuby szlifowana 65x160. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 48 604  <b>Resztówkę</b> od 100-150 mórg ładna siedziba w pobliżu Poznania nabędzie. — Oferty tylko od właściciela do Kurjera Poznańskiego zdg 48 629  <b>Brylanty</b> kupię tylko duże i czyste. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 716  <b>Kupię</b> skład kolonjalny, ewentualnie mieszkaniem dobrze prosperujący Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 634  <b>Kupię</b> rower damski używany, Klaus, Patrona Jackowskiego 25. zdg 48 667  <b>Radjoaparar</b> trzylampowy głośnikiem, Oferty Kurjer Poznański zdg 48 666  <b>Kupię</b> auto reklamowe w dobrym stanie. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. rg 2586  <b>Poszukuje</b> tokantki 1 1/2 metrowej dobrym stanie za gotówkę. T. Kolendowicz, Gostyń Nowowrota 6. zdg 48 900  <b>Wille</b> Ostrorąg okolica kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 875  <b>Kupię</b> osobowa waga rzeczna. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 873  <b>Powielacz</b> używany kupimy. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 862  <b>Renault</b> limuzyna 6/20 uszkodzona na rozbiórke lub karoserje kupie. Oddam karoserje otwartą. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 924
<b>5 KUPNA</b>  <b>Zakupię grzejniki</b> (kaloryfery) lub całe instalacje w dobrym stanie każdą ilość. Oferty wyszczepiające pod adresem Kalisz, skład broni — St. Rydzewski, zdg 48 839	<b>6 KAMIENICE</b>  <b>Kamienice</b> Śródmieściu dochód roczny 13 500 cena 110 000 wpłaty 80 000. Ratajczak, Poznań, Plac Sapieżyński 4. zdg 48 804				

**Kamienica**

zysznowa, III piętra, słoneczna, z wszelkim komfortem, centrum Poznania. Dochód 12 500, cena 110 000, gotówka 80 000 do sprzedania. Pośrednio wykluczone. Adres wskazuje Kurjer Poznański zdg 48 580.

**Willa osiem pokojowa komfortowa ślicznym ogrodem przedmieście**  
okazyjnie sprzedam lub wdzierżawie. Nowak, Kramarska 15, telefon 16 89. rg 2590

**Kamienica składami oficyjny, śliczny okaz dochód 38 000**  
cena 290 000, wpłaty 150 000 w tem amortyzacja. Nowak, Kramarska 15. rg 2589

**Kamienica komfortowa pięcio- sześciopokojowe**  
mieszkania dochód 20 000, cena 100 000, wpłaty 70 000. Nowak - Kramarska 15, telefon 16 89. rg 2588

**Kamienice**  
projekt budowy III pietra, niewykonalna. 15 000 sprzedam - Kawecki, Jeżycka 14 - 11. zdg 48 908

**Willę**  
Żabikowie I piętra, 5 mieszkańowa - 15 000, wpłaty 11 000 - sprzedam. Kawecki, Jeżycka 14 - 11. zdg 48 906

**Właściciel nieruchomości**  
młody i sumienny przejmie administrację domu. Oferty Kurjer Pozn zdg 48 735

**7 PIENIĄDZ**  
2 000  
pożyczki na jeden rok przy miesięcznej spłacie pod zastaw poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 591

**6 tys. zł**  
na I. hipotekę 2 piętrowego domu w Poznaniu z zabezpieczeniem w złocie i 10%. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 623

**40 - 45**  
tysięcy złotych pożyczki na I hipotekę domu w śródmieściu, 30 mieszkań szukam zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 48 669

**Wspólnika**  
gotówka 2 000 zł na dostawę produktów rolnych dla wojska. - Adres Kurjer Pozn zdg 48 904

**8 DO WYNAJĘCIA**  
Pokój  
kuchnia, elektryczność, gaz, tramwaj, bezdzielnym, samotnemu od gospodarza, czynsz 300. Ul. Zakret 13, m. 3 (Ostrowca). zdg 48 842

**Mieszkanie**  
5-pokojowe na 4 piętrze jest zaraz do wynajęcia. A. Zacharkiewicz, ul. Kwiatowa 4. zdg 48 880

**3 pokoje**  
i kuchnia. Stary Rynek 57, 4 piętro od zaraz do wynajęcia. M. Malinowski, Stary Rynek 57. zdg 48 554

**6, 5, 4, 3, 12**  
pokojowe mieszkanie wskaże Domus, plac Wolności 14. Informacje bezpłatne. zdg 46 661

**Interes**  
spółczy, istniejący 40 lat z mieszkaniem od gospodarza do wynajęcia. Zgłoszenia 1-3 Grobla 20. zdg 47 986

**4 pokojowe**  
mieszkanie Przemysłowa, wysoki parter wynajmie zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 48 617

**3-pokojowe**  
piękne komfortowe ul. Matejki. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 48 621

**Puszczycówko**  
dwa pokoje, kuchnia, światło elektryczne woda od zaraz wynajmie. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 597

**Dwupokojowe**  
kuchnia zaraz do wynajęcia. Jarochowskiego 67. I. lewo, przy- stanek Pałacza. zdg 48 743

**Pokój**  
kuchnia 250, w tem 1/2 roku dzierżawa, od gospodarza. Informacje - Szewska 11, m. 9. zdg 48 849

**Skład**  
przy Alejach Marcinkowskiego o 2 dużych oknach wystawnych - ubikacjami, sklepem podwórzu do wynajęcia od 1. 9. Wskaze Kurjer Poznański zdg 48 637

**2, 3 pokojowe kuchnią**  
Grodziska, Szamarszewskiego. - Zgłoszenia Adm. Domów P. K. E. Gajowa 1. zdg 859

**Trzypokojowe**  
łazienka Wilda - dwupokojowe łazienka centrum - dwupokojowe kuchnia korytarz, Park Wilsona od gospodarza wynajmie. „Pawilon”, Marsz. Pocha 15. zdg 48 728

**Dwupokojowe**  
Dziennik, Wierzbicze 3. zdg 48 806

**Mieszkanie**  
4 pokoje centrum kompletnie umeblowane odstanie zaraz. - Oferty Kurjer Pozn zdg 48 673

**Pokój**  
kuchnia, pokój, korytarz, gaz, elektryka śródmieście 4 piętro, wszystko dobrym stanie. Zwrot renowacji Wyczerpujące oferty Kurjer Poznański zdg 48 664

**Pokój**

z użyciem kuchni. Górczyńska 29, m. 6. zdg 48 754

**Trzypokojowe**  
kuchnia, łazienka wynajmie gospodarz. św. Leonarda la. Winia- ry. zdg 48 838

**Dwupokojowe**  
kuchnia, umeblowane odnajmie. Czynsz zgóry. Adres wskaze Kur- jer Pozn. zdg 48 834

**1-4**  
wielki wybór mieszkań. Fedry- siak, Półwiejska 21, m. 25. zdg 48 832

**Czteropokojowe**  
trzypokojowe dwupokojowe wska- że Swietokrzyski 3 - 12. zdg 48 788

**2**  
pokojowe, komfort., front., 600 kro- szów Jeżyce, wskaze Swierz, Słowackiego 27. zdg 48 883

**5**  
pokojowe, Dąbrowskiego 69, stróż. zdg 48 532

**Dwa**  
pokoje z kuchnią wynajmie przy ul. Grodzkiej 39. Zgłoszenia między 4-6. wysoki parter. zdg 48 886

**Trzypokojowe**  
komfort zaraz. Bosa 19, gospo- darz. zdg 48 918

**9 SZUKA MIESZK.**  
**Emerytowany nauczyciel**  
poszukuje czystego mieszkania 2-4 pokojowego w pobliżu przystanku tramwajowego od wrze- snia lub października - Oprócz umiarkowanego czynszu miesi- ecznego kotów zastąpić w admi- nistracji kamienicy i pomagać w nauce szkolnej. Zgłoszenia przyjmuje Kurjer Poznański pod dz 799

**3 pokojowe**  
mieszkanie poszukuje pewny płatnik. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdg 47 645

**Kierownik**  
na stałej posadzie poszukuje mieszkania dwupokojowego ewtl. zapiaci pół roku zwyż. Zgłosze- nia cena Kurjer Poznański zdg 48 587

**2-3 pokoi**  
z łazienką soneczne Jeżyce - Ła- zarz najchętniej okolicą P. K. O. „Olenka” Dąbrowskiego 14. zdg 48 605

**Poszukuje**  
dwupokojowe ewentualnie jed- nopokojowe, kuchnia w śród- mieściu dzierżawie zapłaci zgóry Oferty Kurjer Poznański zdg 48 611

**Bezdieln**  
szuka pokoi z kuchnią od 15. 8. lub portierstwa wprost od gospodarza Oferty Kurjer Poznań- ski zdg 48 631

**2**  
pokoi z kuchnią poszukuje urzędn- iki stały. Oferty Kurjer Poznań- ski zdg 48 744

**3-4**  
pok. komf. w lepszym domu, okoli- cy Mielkiewicza, Słowackiego, Jasnej, względnie centrum poszu- kuje dobrze sytuowany wdowiec (2 osoby) od 1. 10. 33. Dokładne oferty Kurjer Pozn. zdg 48 737

**Inwalida**  
wojenny stara pensja szuka po- koju kuchnia z miesieczną dzier- żawą w mieście. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 723

**2**  
pokoi z kuchnią frontowe, czynsz zgóry urzędniczo. Oferty Kur- jer Poznański zdg 48 650

**3**  
pokojowego poszukuje wyższy ur- zędnik Dr. fil. od września. - Oferty Kurjer Poznański zdg 48 651

**Małego**  
mieszkania szuka starszy kawa- ler, stała praca rok naprzód. - Oferty Kurjer Poznański zdg 48 636

**Dwupokojowego**  
frontowego - obszerne, komfort., wysoki parter, II. kraniec śród- mieścia. Jeżyce, września - poszukuje emeryt państwow (2 osoby). Oferty gospodarza Kur- jer Poznański zdg 48 663

**Panna**  
na stałej posadzie poszukuje próżnego pokoju wprost od gos- podarza Dzierżawa według ugdy. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 687

**1-2**  
pokoi próżnych poszukuje samot- ny pan, śródmieściu Oferty, ce- na Kurjer Poznański zdg 48 767

**Poszukuje**  
mieszkań różnej wielkości każdej dzielnicy dla poważnych reflek- tantów. P. P. właściciele bez- płatnie. Kawecki, Jeżycka 14-11 zdg 48 907

**Mieszkań**  
różnej wielkości każdej dzielnicy dla poważnych reflektantów po- szukuje „Domus” plac Wolności 14 a telefon 58-17. zdg 46 662

**Pięćpokojowego**  
mieszkania w śródmieściu cena umiarkowana poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdg 48 915

**10 ZAMIANA MIESZKANIA**

**Zamienie**  
stróżostwo na mieszkanie 2 poko- je - kuchnia lub 1 pokój i kuch- nia. Oferty Orodownik Wielkop. zdg 48 714/15

**11 POKOJE UMEBL**

**Panów**  
na wspólny pokój przyjme saraz. Wrocławska 18 w podw. prawo, III ptr. m. 9. zdg 48 694/5

**Podgórna**  
12 b mieszkanie 9 bardzo dobrem utrzymaniu panu na stanowisku zdg 44 526

**Skarbowa**  
18 m. 5. dwa pokoje umeblowa- ne także oddzielnie ewentl. na biura. I. piętro. zdg 47 981

**Elegancki**  
jednej - dwóm osobom. elek- tryczność Śniadeckich 13 mie- szkanie 8. zdg 48 148

**Duży**  
elektryczność. soneczny. Wodna 13, m. 12. zdg 48 240

**Tanio**  
Kantaka 8, m. 7. zdg 47 749

**Niekrepujący**  
1-2 osobowy z utrzymaniem lub bez, elektryczność, pianino. Mic- kiewicza 18, m. 7 zdg 48 419

**Słoneczny**  
panu, Górna Wilda 38 miesz. 5. zdg 48 376

**Pokój balkonowy**  
ładnie umeblowany zaraz do wy- najęcia. Wierzbicze 3, m. 7. zdg 46 520

**2**  
gimnazjastów, 3 minuty gimn. Paderewskiego, utrzymaniem po- moca. Towarowa 21 a, m. 17 - parter. zdg 48 619

**Dla**  
małżeństwa lub panien z używa- niem kuchni zaraz. Strzelecka 20, m. 12. zdg 48 582

**Pokój**  
św. Józefa 6, m. 10. zdg 48 584

**Mlyńska**  
12. I. prawo, pokój. zdg 48 585

**Pokój**  
Woźna 78. - 5. zdg 48 586

**Pokój**  
umeblowany frontowy osobne wejście. Grunwaldzka 20 b m. 8 zdg 48 593

**Jedno-**  
dwupokojowy. elektryczność. ła- zienka. Mylna 18, m. 1. zdg 48 600

**Czyste**  
Strzelecka 25 mieszkanie 8. zdg 48 602

**Klatki**  
schodowej czysty frontowy Spo- kojna 3, m. 4. zdg 48 608

**1-2**  
osobowy ładny, czysty elektrycz- ność łazienka. Śniadeckich 28, m. 2. zdg 48 607

**Klatka**  
schodowa, elektryczność, Górna Wilda 42, m. 9. zdg 48 610

**Pokój**  
słoneczny, czysty, Mlyńska 12 a, m. 6. zdg 48 619

**Pokój**  
duży, parter, elektryczność, ła- zienka, solidnemu panu pani, dwóm panom umowa pomiędzy 2-4. Adres Kurjer Poznański zdg 48 624

**Pokój**  
2 osobowy, parter, Grunwaldzka 22 a z utrzymaniem, względnie bez. Cena według umowy. zdg 48 627

**Jedno-**  
dwuosobowy. Półwiejska 5 mie- szkanie 9. zdg 48 630

**Pokój**  
wynajmie od zaraz tanio. Plac Nowomiejski 10b, m. 4. zdg 48 279

**Panienci**  
przyjme utrzymanie dobre opie- ka, tanio. Grochowe Łaki 4. mie- szkanie 8. rg 2 484

**Pokój**  
balkonowy wynajmie. Łąkowa 9, m. 10. zdg 48 748

**Pokój**  
Dąbrowskiego 40 mieszkanie 15. zdg 48 742

**Słoneczny**  
elektryczność korzystnie (tanio). Plac Nowomiejski 5, dom ogro- dowy. III wejście mieszkanie 30. zdg 48 740

**Pokój**  
osobne wejście. - Masztalárska 2 - 3. zdg 48 739

**Frontowe**  
1. 2. elektryczność. - Ogrodowa 13 - 5. zdg 48 738

**Mickiewicza 1**  
mieszkanie 4. pokój. zdg 48 733

**Emeryta**  
zaraz. Kopernika 2, m. 7. zdg 48 732

**Mlyńska**  
12a, II. piętro elegancki, elek- tryczność, niekrepujący inteli- gentnemu. zdg 48 721

**Ładny**  
pokój. Św. Wojciech 14/15 mies- zkane 8. zdg 48 720

**Dwuosobowy**

kuchnia. Skarbowa 17. podwórze parter. zdg 48 718

**Frontowy**  
Patrona Jackowskiego 9 m. 4. zdg 48 717

**Śniadeckich 21**  
m. 1. zdg 48 711

**Dwuosobowy**  
Zygmunta Augusta 2 m. 8. zdg 48 710

**Niekrepujący**  
Marcina 3, m. 8. front. zdg 48 702

**Niekrepujący**  
frontowy z elektr. zaraz. Zwierz- niecka 3, m. 3. (przy Kaponierze). zdg 48 760

**Dwuosobowy**  
Zielona 7, m. 10. zdg 48 750

**Czysty**  
Małeckiego 26 m. 4 zdg 48 749

**Mały**  
skromny. 3 Maja 5, m. 13. zdg 48 661

**Tani**  
Spokojna 27, m. 3. zdg 48 662

**Pokój**  
w lepszym domu Plac Wolności 14, mieszkanie 16. Telefon 3206 zdg 48 638

**Fredry 12**  
m. 10, pokój. łażienka, zaraz. zdg 48 642

**Pokój**  
Marszałka Pocha 38, m. 12. zdg 48 688

**Romana**  
Szymańskiego 9 - 9 wspólny pani zdg 48 608

**15,-**  
wspólny panu - Ogrodowa 15, mieszkanie 16. zdg 53461

**Półwiejska**  
5, m. 10. zaraz. zdg 48 730

**Pokój**  
dwuosobowy zaraz. Wały Królo- wej Jadrwi 5 a. Dybizański. zdg 48 827

**Dwuosobowy**  
utrzymaniem 70. Grobla 1 a. II piętro zdg 48 826

**Frontowy**  
duży. Kwiatowa 5, skła. zdg 48 825

**Pokój**  
utrzymaniem - bez. Czesława 15, II. prawo. zdg 48 823

**Grudnia 18**  
m. 6. niekrepujący. telefon ła- zienka. utrzymanie - bez zdg 48 820

**Pokój**  
frontowy, dobrze umeblowany. z klatki schodowej, u samotnej. - Kwiatowa 11, m. 7. I. zdg 48 819

**Niekrepujący**  
czysty, słoneczny, utrzymaniem. bez. Górna Wilda 26 - 8. zdg 48 814

**Mlyńska 4**  
parter, prawo, pokój umebl- wany. zdg 48 810

**Pokój**  
wynajmie. Św. Marcin 45, m. 10. zdg 48 805

**Śródmieście**  
Małżeństwu 2 pokoje wynajmie. Adres Kurjer Pozn. zdg 48 804

**Elegancki**  
utrzymanie - bez. Cieszkowskie- go 9, m. 8. zdg 48 803

**Niekrepujący**  
Poznańska 58 a, m. 1. zdg 48 680

**Mickiewicza**  
21/25, mieszkanie 9 elegancki, słoneczny łażienka od zaraz do wynajęcia. zdg 48 782

**Tanio**  
jedno - dwuosobowy objadani. - Skarbowa 15 parter. lewo. zdg 48 866

**Wspólny**  
2 - wczelne. Woźna 14 a, m. 6. zdg 48 801

**Frontowy**  
panom pań. Półwiejska 13, mie- szkanie 5. zdg 48 700

**Dwuosobowy**  
Kantaka 1 - 9. zdg 48 699

**Pokój**  
panu lub dwóm. Pościel pożada- na. Wrocławska 13, miesz. 13. zdg 48 698

**Pokój**  
umeblowany, elektryczność, oso- bne wejście, wynajmie. Romana Szymańskiego 8, parter, prawo. zdg 47 555

**Kwiatowa**  
11. miesz. 5, paniom. zdg 48 676

**Słoneczny**  
elektrycznością 1. piętro. Wały Jadrwi 11 - 10. zdg 48 670

**Pocztowa**  
21, mieszkanie 6 duży frontowy, zdg 48 685

**Pokój**  
Różana 4a, II. prawo. zdg 48 797

**Pokój**  
niekrepujący. Piekary 10 - 8. zdg 48 759

**Romana**  
Szymańskiego 3, m. 9. rg 2587

**Pokój**  
Szewska 9, m. 8. rg 2577

**Pokój**

czysty spokojny. Krasieńskiego 13 mieszkanie 15 I. zdg 48 892

**Dwuosobowy**  
Mostowa 38 m. 6. rg 2675

**Półwiejska**  
2 - 6. także dni zdg 48 900

**Elegancki**  
niekrepujący u samotnej zaraz. Różana 4 - 6. zdg 48 855

**Pokój**  
Staszica 19, m. 19 zdg 48 851

**Elektrycznością**  
frontowy. Stroma 26, m. 7. zdg 48 850

**Czysty**  
Grobla 28, m. 9. zdg 48 848

**Trzeciego Maja**  
3. front. III. jedno. dwuosobowy. utrzymaniem, niedroko. zdg 48 843

**Męski**  
Jackowskiego 80, m. 9. parter. zdg 48 165

**Odnowny**  
balkonem tanio. Stroma 27 - 9. zdg 48 898

**Umeblowany**  
niekrepujący zaraz. - Wielkie Garbary 23 a m. 11. zdg 48 899

**Klatki**  
Kopernika 10 a I. zdg 48 889

**Skarbowa**  
18 mieszkanie 3 frontowy sło- neczny czysty zdg 48 887

**Mały**  
duży. Śniadeckich 20 - 8. zdg 48 886

**Tylko**  
inteligentni frontowe. Podgórna 10 a, mieszkanie 4 zdg 48 885

**Dwuosobowy**  
objadami bez. Przemysłowa 24, mieszkanie 6. zdg 48 884

**Pokój**  
schodowej klatki. Marcina 64, Maikiewicza. zdg 48 868

**Niekrepujący**  
pokoi panu przyjeźdnym. Kan- taka 1, mieszkanie 7. zdg 48 879

**Klatki**  
schodowej klatki. Marcina 64, Maikiewicza. zdg 48 868

**Pokój**  
umeblowany słoneczny Wielka 21 - 5. zdg 48 867

**Niekrepujący**  
Grobla 19 m. 8. zdg 48 864

**Grunwaldzka 3, I. willa**  
zdg 48 920

**Dwuosobowy**  
3 Maja 6, m. 9. zdg 48 916

**P**

**Opanki**  
zelnę systemem Ago nieodzownie. Musiał. Sw. Marcina 78.  
zdg 37 239

**Dyplomowana**  
krawcowa (dawn. Salom Mod) przyjmie wszelką garderobę. — Sukienki z 6 prz. — Szycie. — Sierpca 3. m. 8. — zdg 48 802

**Olbrymi wybór**  
w pończochach  
jedwabnych macco fil d'ecosse skarpetkach pończoskach dziecięcych. Ceny niebywale niskie. Fabryka Bielizny Dom Piłocien. J. Schubert. Wrocławska 3.  
Pg 3106-13.87

**Tysiące**  
chorych na katar żołądka, wzdęcia, kurcze, bóle, niestrawność, zgagę, nudności, wymioty, brak apetytu, ogólne osłabienie etc. odzyskało zdrowie, używając ziółka sławnego na cały świat doktora Dietla, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego. Zadać bezpłatnie broszury pocudzające. Adres: Liszki — Apteka. — Pg 3036-62.169

**Poszukuje**  
się inwalidy na pełny wyznik. Zgłoszenia Ratuszowa 27. restauracja. — rg 2579

**Kominy fabryczne**  
buduje i naprawia zakłady gromochrony Franciszek Pawłowicz. Poznań-Zegrze. — r 2571

**TEATRY**

Poznań, wtorek, 1. 8.  
TEATR POLSKI: Dziś — „Miłość pod mikroskopem“.

TEATR NOWY: Dziś teatr nieczynny z powodu próby generalnej z opery komicznej „Zabobon“ w Sołaczcu.

KOMEDIA MUZYCZNA: — Dziś teatr nieczynny z powodu próby generalnej z opery komicznej „Zabobon“ w Sołaczcu.

„TEATR ZA 50 GROSZY“ w ogrodzie Zoologu. Dziś i codziennie o godz. 8.30 Ludwik Sempelniński prezentuje rewję p. t. „Faworyt na starcie“.

SCENA NA WODZIE W SOŁACZCU: Środa, o godz. 8 wiecej „Zabobon“ opera komiczna. Premiera.

RÓŻOWA KUKUŁKA: Dzisiejszy program: Przygrywka nr. 5.

Bydgoszcz, środa, 2. 8.  
TEATR MIEJSKI: „Hulla di Bulla“.

**KINA**

Poznań, wtorek, 1. 8.  
APOLLO: „Pieśń nocy“.  
AURORA: „Pat i Patachon, chłopcy do rzeczy“.  
COLOSEUM: „Iwan Mozuchin jako Sierżant X“.  
CORSO: „W pogoni za milionami“.

METROPOLIS: „Skippy“.  
ORZEŁ: „Demon Ziota“ i „Cyklowiec mimowoli“.  
ODEON: „Gloria“.  
RENAISSANCE: — „Błędne Ognie“.

SLONCE: „Ja w dzień — Ty w nocy“.  
SFINKS: „Tredowata — Jadwiga Smosarska“.

TECZA: „On i jego siostra“.  
WILSONA: „Dziecko Grzechu“.

Bydgoszcz, środa, 2. 8.  
APOLLO: „Piekło Paryża“ oraz „Cajuję twój dłoń, madame“.

BALTYK: „Pat i Patachon jako królowie mody“ oraz „Mogila Nieznanego Żołnierza“.

KRYSTAL: „Lzy osiemnastoletniej“ oraz „Miodowy miesiąc“.

MARYSIENKA: franc. film egzot. „Kriss“ oraz Flip i Flap w komedji „Za kratami“.

REWJA: „Dama i jej szofer“ oraz „Kobieta“, która pragnie grzechu“.

SLONCE: „Gwiazdzista eskadra“ i „Ciemne drogi“.

**Czytelnia Dippla**  
nowości polskie francuskie niemieckie, angielskie Plac Wolności 11.  
zdg 48 745

**Koncesja**  
z pełnym wyszynkiem do przeniesienia. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 48 729

**Koncesja**  
na wyznik zaraz do oddania. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 48 829

**Samochód**  
ciezarowy do wynajęcia. Zgłoszenia Emilii Szczanieckiej 4 Biniek. zdg 48 870

**23 OŻENKI**

**Kawaler**  
kupiec, lat 38 na kierowniczem stałym stanowisku szuka znajomości pań w celu matrymonialnym. Zgłoszenia poważne z fotografią pod zdg 48 187 Kurjer Poznański.

**Kawaler**  
Wielkopoleńczyk lat 30 przystojny spokojnego usposobienia, posiadający dobrze prosperującą hurtownie metalurgiczną pragnie poznać panny Wielkopoleńskie w wieku do lat 25, z miłym usposobieniem która ma zamiłowanie do interesu z kapitałem ca 50 000 zł. Cel matrymonialny. Pośredniczący krewnych przyjęte Agencji wykluczone. Oferty ściśle zapewnione. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 48 744

**2 koleżanki**  
lat 23 dla braku znajomości poszukują inteligentnych panów. — Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 618

**Panna**  
blondynka, przystojna, miłego usposobienia, z braku znajomości szuka meża średniego stanu. Rzecz traktuje się serio. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 807

**Przemysłowiec**  
kawaler, lat 28. Średniego wzrostu, posiadający poważne przedsiębiorstwo, pozna gospodarza panna z dobrej, niebiędnej rodziny wielkopolejskiej. Cel matrymonialny. Łaskawe oferty możliwie z fotografią uprasza się skierować do Kurjera Pozn. nr 4 728

**Przystojny**  
kawaler lat 37 właściciel tartaku wartości 200 000 poszukuje w celu matrymonialnym zamężnej pani, najchętniej właścicielki większego tartaku. Poważne zgłoszenia nie wylaczając anonimowych kierować Kurjer Poznański pod zdg 48 925

**Kawaler**  
posiadający skład spożywczy szuka żony do lat 26. Majątek dla wspólnego dobra pożądany. — Oferty Kurjer Pozn. 48 913

**24 NAUKA**

**Młodszy**  
chłopiec lub panienki przyjąć na stancję. Opieka najtroskliwsza Szumanówna, Mostowa 39. zdg 48 653

**Gimnazjastów (ki)**  
przyjmie na pensję zaręczając się dozor opiekę. Kolska Zielenia 2. zdg 48 783

**25 MUZYKA**

**Kto**  
udzieli lekcji śpiewu i ustawi głos. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 696

**26 ROZRYWKA**

**Kino „Sfinks“**  
wyświetla monumentalne arcydzieło „Tredowata“, Jadwiga Smosarska zdg 48 346

**Kino Renaissance**  
Od dziś tragedia amerykańska „Błędne Ognie“. Pr 3 746-31.17

**27 SZUKA PRACY**

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

**Panna**  
lat 32, z dobrmi świadectwami pragnie przyjąć posadę do dzieci również do pomocy w domu. — Oferty proszę złożyć do Kurjera Poznańskiego zdg 48 189

**Poszukuje**  
prania, prasowania lub posługi. — Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 48 722

**Dziewczyna**  
starsza, uczciwa, spokojna z dobrej rodziny szuka pracy z gotowaniem do skromnego domu. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 705

**Syn**  
pożądanych rodziców z ukończoną Miejską Szkołą Handlową poszukuje posady biurowego — najchętniej w zbrojowni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 703

**Poszukuje**  
posługi na popołudnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 632

**Starsza**  
inteligentna religijna panna, dobrej świadectwami szuka posady wychowawczynie w wyrcielskiej. Zna szycie. Dobrze gotuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 701

**Gospodyni - kucharka**  
młodsza, inteligentna, dobrem, oszczędnem gotowaniem poszukuje posady do internatu kasyna oficarskiego, sanatorium lub do samotnej osoby lepszemu domu. Zna gospodarstwo wiejskie i miejskie zupełnie samodzielnie. Dobre polecenia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 758

**Panienska**  
lat 19, 5 klas gimnazjalnych, 2 lata praktyki biurowej szuka posady do składu załatwiającej prace biurową wraz z ekspedycją. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 659

**Gorzelnik**  
kawaler, lat 30, z 13 letni, praktyka obeamany światłem elektr., plackarnia, biurokracja majatku i znajomością gosp. rolnego, przyjmie posadę z żonatego zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 48 633

**Panienska**  
sierota, młoda, przystojna szuka posady do cukierni restauracji bez wynagrodzenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 635

**Sluząca**  
z prowincji, dobrej świadectwami szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 641

**Sluząca**  
szuka posady do lekkich prac. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 644

**Monter - wermistrz**  
obeznany gruntownych reper. maszyn parowych motorów spaliniowych, specjalista Wentylów- wek Łanza zakres tokarstwa, poszukuje posady montera maszynisty, Przedsiębiorstwach Młynach, tartakach Fabrykach. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 852

**Malarz**  
poszukuje pracy. Generała Kosińskiego 8 m. 27 zdg 48 250

**Ogródnik**  
poszukuje posady kawaler 10 lat praktyki dzelny fachowec, samodzielnie pomocnika Wymagania skromne. Oferty Kurjer Pozn. zdg 46 698

**Uczciwa panienska**  
poszukuje miejsca elewki do kuchni pod dyspozycją kuchmistrza. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 48 818

**Starsza**  
wdowa ze wsi szuka posady za małym wynagrodzeniem Oferty Kurjer Poznański zdg 48 594

**Inteligentna**  
zna gosp. domowe, dobra kuchnie chów drobin poszukuje posady zarządczyni u samotnego od zaraz lub później miejscowości obojetna. Zgłoszenia uprasza Kurjer Poznański zdg 48 606

**Młodzieniec**  
przystojny inteligentny nawskros sumienny oparty na poważnych rekomendacjach przyjmie jakakolwiek prace, najchętniej jako sluzący. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 48 840

**Sluząca**  
umiejąca gotować, szyc, poszukuje posady, pościel własna. — Oferty Kurjer Pozn zdg 48 824

**Gospodyni**  
kucharka poszukuje posady, restauracji lub hotelu zaraz lub 15. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 796

**Cukiernik**  
dobry fachowiec poszukuje posady, Oferty Kurjer Poznański rg 2574

**Krawcowa**  
domowa szuka pracy, z bardzo dobrym krojem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 905

**Dziewczyna**  
młoda, silna, szuka posady do wszystkiego zaraz Oferty Kurjer Poznański zdg 48 860

**Gospoia**  
z długoletnią praktyką pracowita, oszczędną, lat 28, przyjmie posadę zaraz lub później samotnego pana. Wynagrodzenie skromne. Zgłoszenia Starostwa, Obrzycko, powiat Szamotuły zdg 48 923

**Bona**  
wychowawczynie z praktyką, dobrej referencją, znająca szycie — wszelkie robotki — wymagania skromne poszukuje posady Łask. Oferty Kurjer Pozn zdg 48 922

**Dziewczyna**  
samodzielna, dobrej świadectwami poszukuje posady, Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 919

**Zarządczyni**  
dzielna, energiczna poszukuje posady Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 48 767

**Książkowy**  
z kaucją szuka posady za skromnym wynagrodzeniem Oferty Kurjer Poznański zdg 48 396

**Przyjmę**  
posadę samodzielnie gotowaniem najchętniej u samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 485

**Nauki**  
poszukuje dla syna 2-letnia szkoła Handlowa u handlu kolonialnym albo delikatesów, Stefaniak, Piatkowo Poznań 8, zdg 48 483

**Poszukuje**  
posługi całodziennie. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 470

**Dziewczyna**  
poszukuje posady na cały dzień do wszystkiego cośkolwiek z gotowania, 1 sierpnia. Oferty Kurjer Pozn zdg 48 109

**Krawcowa**  
z długą praktyką w dom poza dom szuka posady Oferty Kurjer Poznański zdg 48 079

**Poszukuje**  
prace do prasowania estywnie bielizny Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 47 903

**Panienska**  
inteligentna szuka posady do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 828.

**Królewiak**  
poszukuje posady podróżującego, magazyniera ekspedienta i t. p. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 47 313

**Podróżujący**  
dobrze zaprowadzony w składach kolonialnych i drogerijnych na m. Poznań i prowincje poszukuje posady od zaraz, Łaskawe oferty Kurjer Pozn zdg 47 584

**Hałciarka**  
szuka pracy w domu Półwiejska 23 mieszkanie 31. zdg 47 679

**Młoda**  
wdowa osoba zaufana, poszukuje posady prowadzącej filię piekarsko-cukierniczej lub kasjerki. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 47 706

**Książkowa**  
samodzielna bilansistka, długoletnia praktyka handel przemysłowy język polski niemiecki szuka posady, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 47 610

**Pokojuowa**  
z dobrej świadectwami mówiąca polskim i niemieckim szuka posady także do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 568

**Osoba**  
inteligentna, zaufana poszukuje posady do prowadzenia gospodarstwa domowego i gotowania — Opieka nad dziećmi Oferty Kurjer Pozn zdg 48 091

**Drogerzysta**  
z kilkoletnią praktyką w aptekach i hurtowniach drogerijnych poszukuje od zaraz posady za skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 575

**Ogródnik**  
żonaty, młodszy, bezdzietny, obeznany dobrze w swym zawodzie poszukuje posady od 1. 8. 33 r. — obecnie w posadzce. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 48 198

**Szuka**  
posady osoba inteligentna w średnim wieku znajomości wszystkich gałęzi gospodarstwa kobiecego doskonalejsze kuchnie długoletnie świadectwa Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 48 339

**Sierota**  
poszukuje posady do 2 lub 3 osób z gotowaniem syciem i krawcowaniem Pensja 15 zł. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 335

**Wdowa**  
lat 37, bezdzietna skromna pracowita szuka posady w gospodarstwie domowym. Miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 334

**Doskonała**  
krawcowa poszukuje zaraz pracy jakiegokolwiek. Zgłoszenia Marsz. Focha 21, II piętra. Ochr. dla krawcowej zdg 48 226

**Kuśnierka**  
zna pierwszorzędną pracę Berlinia — fascynowane wszelkich futer, kurtek szuka pracy w poza dom. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 48 268

**Poszukuje**  
posługi popołudni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 257

**Przyjmuję**  
do swego mundurku szkiełko konfekcje damską dziecięcą bieliznę meksa. Sw. Marcina 15. mieszcz 13 zdg 48 251

**Posługe**  
obejme od godz. 10. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 219

**Chłopiec**  
młodziemsa szuka handlową poszukuje posady w biurze, składzie lub posyłek względnie praktyki. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 224

**Ekspedjentka**  
poszukuje posady cukierni, piekarni lub innc. Miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 316

**Gospodyni - kucharka**  
poszukuje posady do keledza samotnej osoby lub dwóch osób — Oferty Kurjer Pozn zdg 48 385

**Sluząca**  
młodsza z gotowaniem lub bez Oferty Kurjer Poznański zdg 48 415.

**Maszynistka**  
młoda poszukuje posady Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 454

**28 WOLNE MIEJSCA**

**Sluząca**  
gotowaniem. Wozna 10, Guzik. zdg 48 709

**Potrzebna**  
panna do sklepu szklanej branz, wykwalifikowana z kilkoletnią praktyką na posadę pozamiejscowa. Zgłoszenia Konerka 6, m. 9 zdg 48 703

**Krojezy**  
do oddziału miarowego, lecz tylko pierwszorządna siła może się zgłosić. F. Lisiecki, Dom Konfekcyjny, Poznań. zdg 48 704

**Stróżę**  
samotna do willyi zaraz Zgłoszenia od godziny 7. Grodzka 26. zdg 48 750

**Propagandzistki**  
na arytkul spożywczy potrzebne. Zgłoszenia z dokumentami od godziny 19 do 20. Waly Król Jadwigi 4, m. 1. zdg 48 755

**Sluząca**  
czysta, uczciwa moralna i niedroga zaraz. Adres Kurjer Pozn. zdg 48 657

**Sluząca**  
do wszystkiego lubięca dzieci. — Kręta 4, Bolinski. zdg 48 664

**Maszyista**  
do zabiegów potrzebny 2 razy tygodniowo. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 48 652

**Potrzebny**  
czeladnik szewski. Szwajcarska 20 zdg 48 727

**Sluząca**  
uczciwa, czysta z gotowaniem do wszelkiej pracy z świadectwami potrzebna Fr. Ratajczaka 36. — mieszkanie 8 zdg 48 724

**Sluząca**  
do wszystkiego. Ul Kraszewskie 30. — Piekarnia. zdg 48 725

**Ekspedjent**  
młodszy, kolonial., z kaucją 1 500 zł potrzebny zaraz. Oferty podaniem warunków i referencji do Kurjera Pozn. zdg 48 799

**Uczennica**  
do krawiectwa potrzebna, Piekary 1 m. 11. zdg 48 774

**Ekspedjentka**  
z kaucją potrzebna zaraz „Tan- go“. Noskowskiego. zdg 48 761

**Uczennicy**  
o ile możności absolwentki Miejskiej Szkoły Handlowej poszukuje. M. Malinowski, Fabryka Konfekcji Damskiej, Poznań, Stary Rynek 57. zdg 48 553

**Do towarzystwa i pielęgnowania**  
nerwowo chorej potrzebna w Poznaniu osoba w średnim wieku, obowiązująca, uczciwa, pochodząca z usposobienia Wymagane referencje Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 48 430

**Ucznia**  
uczeliwych rodziców. Drogeria Centralna Smigaj, Kościeln Rynek. zdg 48 850

**Sluząca**  
potrzebna. Wierzbicze 57 a — mieszkanie 1 zdg 48 583

**Fryzjerski**  
i uczennica. Mocek Sw. Marcina 2 zdg 48 734

**Sluząca**  
z dobrej gotowaniem potrzebna zaraz. Sklad kolonialny Wro- niecka 12. — rz 2 558

**Kuśnierka**  
zna pierwszorzędną pracę Berlinia — fascynowane wszelkich futer, kurtek szuka pracy w poza dom. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 48 268

**Poszukuje**  
posługi popołudni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 257

**Przyjmuję**  
do swego mundurku szkiełko konfekcje damską dziecięcą bieliznę meksa. Sw. Marcina 15. mieszcz 13 zdg 48 251

**Posługe**  
obejme od godz. 10. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 219

**Chłopiec**  
młodziemsa szuka handlową poszukuje posady w biurze, składzie lub posyłek względnie praktyki. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 224

**Ekspedjentka**  
poszukuje posady cukierni, piekarni lub innc. Miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Poznański zdg 48 316

**Marszantka**  
samodzielna na prowincje potrzebna Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 48 589

**Książkowa**  
samodzielna bilansistka. Piśmienne oferty, świadectwa, podanie pensji Kurjer Poznański zdg 48 590

**Marszantka**  
z dobrej świadectwami zaraz potrzebna. H. Jakubowicz Wro- niecka 1/2. zdg 48 612

**Dziewczyna**  
czysta, z dobrej gotowaniem do wszystkiego może się zgłosić — dres Kurjer Pozn. Stary Rynek rg 2 563

**Pomocnik**  
fryzjerski. Zgłoszenia Fabrycz- na 2. Mrowiński. zdg 48 830

**Fryzjerska**  
uczennica, uczeń potrzebni. Łuka- szewicza 17. zdg 48 821

**Dziewczyna**  
do wszystkiego potrzebna. Sw. Marcina 31. I. Piatkowski. zdg 48 809

**Stenotypistka**  
potrzebna na 2 godziny dziennie. Podać wynagrodzenie. Zgłoszenia pisemne „Par“ pod 31.9. Pg 3 741-31.9

**Francuska**  
potrzebna do dworu Warunki „Par“ pod 56.103 Pg 3 740-56.103

**Bona**  
Niemka do dworu potrzebna. Warunki fotografii „Par“ pod 56.102. Pg 3 739-56.102

**Sluząca**  
do wszystkiego potrzebna Ostro- roga 4. zdg 48 682

**Posługaczka**  
na kilka godzin potrzebna. Królo- wej Jadwigi 3a, m. 17. zdg 48 831

**Sluząca**  
z gotowaniem potrzebna. Marsz. Focha 84 m. 13. zdg 2587

**Dziewczyna**  
za utrzymaniem małe wynagro- dzenie. Adres Kurjer Pozn., Stary Rynek rg 2585